

Türkiye’de Bitkisel ve Tarımsal Üretim Alanında Yapılan Araştırmaların Bibliyometrik Analizi

Mehmet SERTKAHYA^{1*}, Sevinç YEŞİLYURT²

¹Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü/ Ziraat Fakültesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Türkiye

²Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Anabilim Dalı / Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Türkiye

*(mehmetsertkahya@gmail.com; sevincyesyilyurt@gmail.com)

<https://orcid.org/0000-0003-1395-0470>

<https://orcid.org/0000-0002-0062-0491>

(Received: 31 January 2025, Accepted: 03 February 2025)

(2nd International Conference on Pioneer and Innovative Studies ICPIS 2025, January 30-31, 2025)

ATIF/REFERENCE: Serkahya, M. & Yeşilyurt, S. (2025). Türkiye’de Bitkisel ve Tarımsal Üretim Alanında Yapılan Araştırmaların Bibliyometrik Analizi. *International Journal of Advanced Natural Sciences and Engineering Researches*, 9(2), 111-140.

Özet – Bu bildirinin amacı; 1990-2024 yılları arasında bitkisel-tarımsal üretim ile ilgili yayımlanmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini yapmaktır. Bu amaçla Ulusal Tez Merkezi internet sitesinden 137 teze ulaşılmış ve tezler tezlerin türü, yayımlandığı dil, yayımlandığı yıl, üniversite, anabilim dalı gibi parametrelere göre analiz edilmiştir. Bu derleme 1990-2024 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi (<https://tez.yok.gov.tr>)’nde Türkiye’deki üniversitelerde 31/12/2024 tarihine kadar yayımlanmış, "bitkisel üretim", "tarımsal üretim" anahtar kelimesini içeren tezler oluşturmuştur. Buna göre tez sayısının en fazla olduğu anahtar kelime “tarımsal üretim” 102 adet ile 1990-2024 yılında iken “bitkisel üretim” ile ilgili 35 adet tez yayımlanmamıştır. 2000 binli yılından itibaren bitkisel-tarımsal üretim konusu üzerine yoğunlaşan çalışmalarda artış olduğu gözlemlenmiştir. Tez türüne göre incelendiğinde bitkisel üretim anahtar kelimesi ile 35 adet tezin 11 adeti doktora 24 adeti ise Yüksek Lisans tezi olarak tamamlanmıştır. Tarımsal üretim anahtar kelimesi ile taranan tezlerin ise 29 adeti doktora iken 73 adeti de Yüksek Lisans Tezi olarak tamamlanmıştır. Bu konu ile yapılan çalışmalarında en önemli sebeplerden biri iklim değişikliği ile ciddi etkilenmelere neden olan bitkisel-tarımsal üretimini ön plana çıkarmaktadır. Diğer en önemli yönü de birçok bilim dalı ile etkileşim halinde olan bitkisel-tarımsal üretimin birim alandan en yüksek verimi sürdürülebilir ve sağlıklı bitkisel-tarımsal üretimin yapılması ve bu konudaki araştırmalara kaynak ayırılarak desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler – Bitkisel Üretim, Tarımsal Üretim, Tez, Bibliyometrik, Ziraat.

I. GİRİŞ

Toplumların iş, aile, sağlık, eğitim ve güvenlik gibi ihtiyaçları, temel bir gereksinim olan beslenme ihtiyacının karşılanmasıyla birlikte gündeme gelmektedir. Bu bağlamda insanlar yaşamlarını sürdürebilmek için gıda tüketmek zorundadır ve bu gereksinimlerini tarımsal üretim yoluyla karşılamaktadırlar [1]. Tarımsal üretimin keşfedilmesi ya da toprağın işlenerek yeni ürünlerin elde edilmesi sayesinde, tükenen ürünler yeniden yetiştirilmiş ve farklı bitkilerin üretimi için toprağın daha verimli kullanılması adına çeşitli yöntemler geliştirilmiştir [2]. Tarımsal üretim, gıda güvenliğini sağlamanın yanı sıra istihdam, kırsal kalkınma ve sanayiye ham madde temini gibi birçok alanda önemli katkılar

sunmaktadır. Az gelişmiş ülkelerde tarım yoğun bir ekonomi hakim olsa da, tarımsal üretim her ülke için zorunludur [1]. Tüm ülkeler, vatandaşlarının gıda güvenliğini sağlamak ve çiftçilerine ihracatta rekabet avantajı sunmak için gerekli imkanları oluşturmalıdır [3]. Her ülke tarım politikalarını kendi koşullarına göre şekillendirirken, az gelişmiş ülkeler tarımı sermaye birikim aracı, gelişmekte olan ülkeler ise tarımsal vergilendirme kaynağı olarak kullanmaktadır. Buna karşın, gelişmiş ülkeler tarımı fiyat koruma politikalarıyla desteklemekte ve tarım sektörü tüm ülkeler için stratejik önemini korumaktadır [4]. Tarımsal üretim; bitkisel üretim, hayvansal üretim, su ürünleri ve ormancılık gibi geniş bir yelpazeyi kapsayan ekonomik bir faaliyettir. Bitkisel üretim, tarımsal üretimin bir alt kategorisi olup, tarla bitkileri, sebze, meyve ve diğer bitki türlerinin yetiştirilmesini içerir. Bitkisel üretim, tarımsal üretimin en büyük alt bileşenlerinden biri olup, tahıl, baklagil, sebze ve meyve gibi ürünlerle tarım sektöründe önemli bir yer tutar. İnsan gıdası ve hayvansal üretim için yem kaynağı sağlayarak tarımın diğer alt sektörleriyle doğrudan ilişki içindedir ve doğal kaynakların etkin yönetimiyle tarımın sürdürülebilirliği açısından kritik bir rol oynar. Ayrıca, gıda güvenliğinin sağlanmasında temel bir unsur olan bitkisel üretim, kırsal bölgelerde istihdam ve ekonomik faaliyetlerin en önemli kaynaklarından biridir.

Türkiye göz önüne alındığında tarımsal üretimin %48'ini bitkisel üretim oluşturmakta olup, en büyük payı tarla ürünleri almaktadır. Buğday, şeker pancarı ve arpa gibi tarla ürünleri ile domates, karpuz, üzüm, elma, portakal ve zeytin gibi sebze ve meyveler üretim açısından öne çıkmaktadır [5]. Ayrıca zengin biyoçeşitliliği, tarıma dayalı sanayisi, iklimsel ve coğrafi avantajlarıyla önemli rekabet avantajına sahiptir. Ayrıca, 55'e yakın ürünün üretiminde dünya çapında ilk 10 sırada yer alması, tarım sektörünün güçlü bir konumda olduğunu göstermektedir [6]. 2000'li yıllardan sonra önemli bir üretim artışı göstermiştir, ancak gelecekteki üretim değeri beklentilerinin altında kalması beklenmektedir. 2022'de 58 milyar dolar olan üretim değeri, 2030'da 42 milyar dolara düşeceği tahmin edilmektedir. Küresel üretim trendlerini takip ederek, özellikle İsrail, ABD, Japonya ve Çin'in teknolojilerini benimseyerek Türk tarımı daha ileri seviyelere taşınabilir [7]. Tarımsal üretim ve bitkisel üretim üzerine yapılan çalışmalar, bu bağlamda Türkiye'deki tarımın mevcut durumu ve geleceği hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Bu çalışmalar, Türkiye'nin tarım sektöründeki rekabet gücünü artırmak için teknolojik ilerlemelere ve küresel üretim trendlerinin takibine olanak sağlayacaktır.

II. MATERYAL VE YÖNTEM

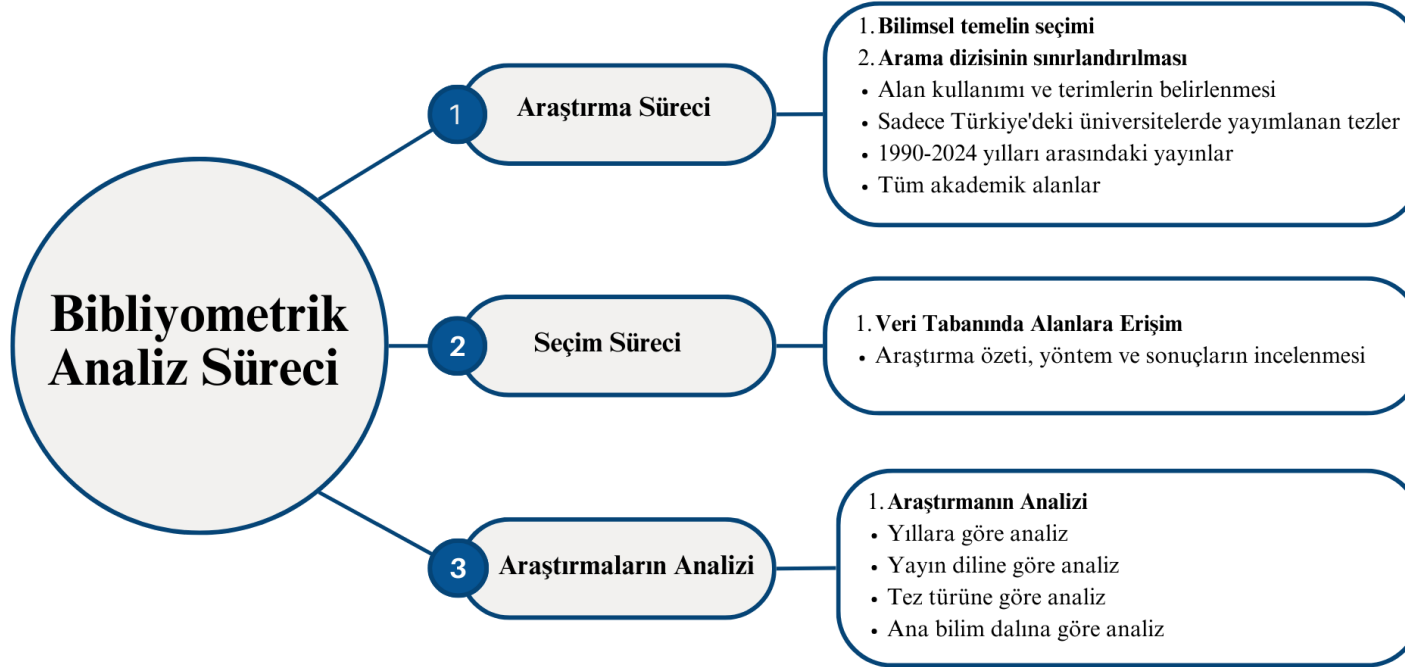
Bu çalışmada, bitkisel ve tarımsal üretimle ilgili yayınlanan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Bibliyometri, bilimsel yayınlar üzerinde yapılan sistematik incelemelerle yazarlar, konular ve başlıklar gibi öğeleri değerlendirerek araştırma eğilimleri hakkında kapsamlı bilgiler sunmaktadır [8]. Bu tür analizler, bilimsel literatürdeki makaleler, atıflar, yazarlar, dergiler ve kurumlar gibi unsurları inceleyerek araştırma alanına dair genel bir perspektif kazandırır [9]. Çalışmanın amacı, 1990-2024 yılları arasında bitkisel-tarımsal üretimle ilgili lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini yaparak, bu alandaki bilimsel gelişmeleri ortaya koymaktır. Bibliyometrik analizler, araştırma trendlerini izlemeyi ve akademik işbirliklerini anlamayı mümkün kılar [10]. Sonuç olarak, bu analiz, "bitkisel üretim" ve "tarımsal üretim" alanındaki bilimsel üretimi daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

A. Araştırma Süreci

Bu çalışmada, Türkiye'deki "bitkisel üretim" ve "tarımsal üretim" konularını ele alan lisansüstü tezler, bibliyometrik parametreler çerçevesinde detaylı bir şekilde incelenmiş ve mevcut durumu analiz etmek amacıyla durum çalışması yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırma, Ulusal Tez Merkezi'nin tarama bölümü kullanılarak hem Türkçe hem de İngilizce anahtar kelimelerle yapılmış olup, bu anahtar kelimeler "bitkisel üretim", "tarımsal üretim", "plant production" ve "agricultural production" olarak belirlenmiştir. Araştırmanın evrenini, 1990-2024 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi'nde yayımlanan, belirtilen anahtar kelimeleri içeren 137 tez oluşturmuştur. Bu tezler, türü, yayımlandığı dil, yılı, üniversitesi, anabilim dalı gibi bibliyometrik parametreler üzerinden incelenmiş ve bu sayede Türk tarımının akademik literatürdeki yeri ve gelişim trendleri ortaya konulmuştur. Elde edilen veriler, akademik camiada "tarımsal üretim" konusuna olan ilginin oldukça yüksek olduğunu, bu alanda yapılan tezlerin sayısının 102 olduğunu ve "bitkisel üretim" konusundaki tez sayısının ise 35 olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, 2000'li yıllardan sonra bu konularda yapılan çalışmaların önemli bir artış gösterdiği gözlemlenmiştir; bu da tarım alanına duyulan akademik ilgiyi yansıtmaktadır. Tez türleri açısından yapılan incelemede, "bitkisel üretim" konusunda yayımlanan tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezleri olduğu, "tarımsal üretim" konusunda ise doktora tezlerinin daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma, ayrıca tezlerin yayımlandığı yıllar, diller, üniversiteler, anabilim dalları gibi başlıklarda Microsoft Excel kullanılarak yüzdelerle dağılımlarının hesaplandığı ve sonuçların tablolar halinde sunulduğu bir analiz süreci içermektedir. Bu şekilde, Türk tarımının akademik düzeydeki gelişimini ve literatürdeki yeri daha ayrıntılı bir şekilde gözler önüne serilmiştir.

B. Şekil ve Tablolar

Şekil 1. Bibliyometrik analiz süreci [8].

International Journal of Advanced Natural Sciences and Engineering Researches
Tablo 1. 1991-2024 Yılları Arasında Bitkisel Üretim İlgili Yayınlanmış Tezler

Yazar	Üniversite	Tür	Dil	Anabilim dalı	Tez Adı	Amaç	Sonuç
Vurgun (2024)	Harran Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkçe	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Şanlıurfa ili suruç ovası sulamalarının sosyo-ekonomik analizi: Bitkisel üretim örneği	Canlıların besin ihtiyaçlarını karşılamak için başlayan tarımsal faaliyetler, toprak ve su gibi kaynaklardan etkilenmektedir. Türkiye'nin en büyük tarım projelerinden biri olan GAP kapsamında yapılan Suruç Ovası sulama tüneli, bitki deseni ve tarımsal üretimde önemli değişikliklere yol açmıştır.	Suruç Ovası'ndaki sulama projelerinin etkilerini incelemiş ve 95 köyde yapılan 383 anket ve Çiftçi Kayıt Sistemi verilerine göre, sulama ürünlerinde pamuk ve mısır üretiminin arttığı, kuru tarım ürünlerinin ise azaldığı tespit edilmiştir. Katılımcıların eğitim düzeyi, kredi kullanımı ve gelir düzeyinin tarımsal üretime bakışlarını etkilediği, basıncılı sulama ve alternatif ürünlerin verim ve su tasarrufu sağladığı bulunmuştur. Ayrıca, araştırma iklim sorunları ve girdi maliyetlerinin çiftçileri olumsuz etkilediğini belirterek, su tasarrufu sağlayan ürünlere öncelik verilmesini önermiştir.
Ekici (2024)	Selçuk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkçe	Tarımsal Yapılar ve Sulama Anabilim Dalı	Bitkisel üretimde artırılmış atıksu kullanımının çiftçi bakışıyla değerlendirilmesi	Konya ili Selçuklu ve Karatay ilçelerindeki 12 mahalledeki çiftçilerin, artırılmış atıksuların tarımsal sulama suyu olarak kullanma olanakları araştırılmıştır.	Konya ili Selçuklu ve Karatay ilçelerindeki 12 mahallede 200 çiftçiye, artırılmış atıksuların tarımsal sulamada kullanımını hakkında 77 sorudan oluşan yüz yüze anket uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, tarla bitkileri tarımı yapan ve artırılmış atıksu kullanmayan çiftçilerin tamamı, su sıkıntısı yaşadıklarını belirtmiş ve sulama suyunun yetersiz olduğu dönemlerde artırılmış atıksu kullanımının zorunluluk haline geldiğini ifade etmişlerdir. Çiftçiler, mevcut suyun daha geniş alanlarda ve daha fazla çiftçiye ulaşmasını talep etmişlerdir.
Sür (2024)	Giresun Üniversitesi	Doktora	Türkçe	Biyoloji Anabilim Dalı	Bitkisel üretim uygulamalarının çevresel ve halk sağlığı üzerindeki etkileri;Sandıklı örneği	Bu tez çalışmasının amacı Sandıklı ovasında tarımsal üretimi yapılan buğday ve patatesin, bu bitkilerin yetiştirildiği toprağın kirlenici unsurlara ne kadar maruz kaldığını ölçmektir.	2019 Temmuz-Eylül aylarında yapılan analizlerde, patates, buğday ve toprak örneklerinde pestisit, PAH ve metal analizleri yapılmıştır. Toprakta en yüksek pestisit etken maddeleri sırasıyla ethoprophos (0,092 mg/kg) ve thiamethoxam (0,045 mg/kg) olarak bulunmuş, metal analizlerinde ise en yüksek değerler Ca (50438,98 mg/kg) ve Fe (34712,19 mg/kg) olarak tespit edilmiştir. Patates örneklerinde en yüksek pestisit seviyeleri imidacloprid (0,033 mg/kg) ve thiamethoxam (0,020 mg/kg) olarak belirlenmiş, metal analizlerinde ise Mg (210,06 mg/kg) ve Ca (55,46 mg/kg) ön plana çıkmıştır. Yapılan sağlık risk değerlendirmeleri, araştırılan kirlenici unsurların halk sağlığına tehdit oluşturacak boyutta olmadığını göstermiştir.
Simin Bayraktar (2023)	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Doktora	İngilizce	Yer Sistem Bilimi Anabilim Dalı	Climate change and agriculture: The impact of climate change on crop production in Türkiye	Çalışmanın amacı, Türkiye'nin tarım sektöründe iklim değişikliğinin etkilerini belirlemek ve gıda güvenliğini sağlamak için gerekli önlemleri vurgulamaktır.	İklim değişikliğinin Türkiye'nin tarım sektörüne etkilerini analiz etmekte ve iklim koşullarındaki farklılıkların buğday, arpa, mısır, pirinç ve ayçiçeği gibi ürünlerin üretimine olan etkilerini incelemektedir. Ekonometrik modeller aracılığıyla kısa, orta ve uzun vadeli senaryolarla bu ürünlerin üretimindeki potansiyel düşüşler hesaplanmıştır.
Göktürk Seyhan (2023)	Ankara Üniversitesi	Doktora	Türkçe	Tarım Makineleri ve Teknolojileri Mühendisliği	Katı robotik bitkisel üretim sisteminin geliştirilmesi	Bu tez, dış ortamdan izole edilmiş, tüm koşulları yapay olarak sağlanan bir robotik katı üretim sisteminin prototipini imal etmeyi ve verimliliğini test etmeyi amaçlamaktadır.	Çalışmada geliştirilen katı robotik bitkisel üretim sistemi, sabit dikey tarım sistemine göre %14,4 daha az enerji kullanarak %41,7 daha fazla foton toplama sağlanmıştır. Sistemde yetiştirilen kıvrıkcık marul bitkileri, sabit sisteme kıyasla %30 daha fazla yaprak yaş ağırlığı ve pazarlanabilir yaprak yaş ağırlığına sahip olurken, gövde çapı ve kök boğazı çapında sırasıyla %11,9 ve %10 artış gözlemlenmiştir. Katı robotik bitkisel üretim sistemi ve sabit sistemin su kullanım etkinlikleri sırasıyla 0,166 ve 0,142 olarak hesaplanmıştır.
Özbuldu (2023)	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Doktora	Türkçe	Biyosistem Mühendisliği Anabilim Dalı	İklim değişikliğinin Kırıkhan sulama sahasında bitkisel üretime etkisi	Bu çalışmanın amacı, küresel iklim modelleri (KİM) kullanarak iklim değişikliğinin Hatay ilindeki sıcaklık ve yağış üzerindeki etkilerini tahmin etmek ve bu etkilerin Kırıkhan ilçesindeki bitkisel üretime olan olası etkilerini değerlendirmektir.	Hatay ilindeki iklim değişikliğinin etkileri, küresel iklim modelleri kullanılarak tahmin edilmiştir ve 2020-2060 yılları arasında sıcaklık artışının iyimser senaryoya göre 2.1°C, kötümser senaryoya göre ise 2.4°C olacağı öngörülmektedir. 2060-2100 yılları arasında ise sıcaklık artışının sırasıyla 2.9°C ve 5.2°C olacağı tahmin edilmiştir, ayrıca yıllık yağış miktarında azalma beklenmekte ve bu azalma batı ve güney bölgelerinde iyimser senaryoda %10, kötümser senaryoda ise %20'ye kadar çıkacaktır. Kırıkhan ilçesinde yapılan verim tahminlerine göre pamuk ve mısırdaki sırasıyla %4 ve %8, uzak gelecekte ise %9 ve %19 verim kaybı yaşanacağı, yıllık 21.960 ton mısır ve 12.870 ton pamuk kaybı olacağı belirlenmiştir.
Şahtı (2023)	Ankara Üniversitesi	Doktora	Türkçe	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	E-tarım kapsamında bitkisel üretimde tarımda dijital teknoloji kullanım seviyesinin belirlenmesi ve politika önerilerinin geliştirilmesi (Konya ili örneği)	Bu çalışmanın amacı, çiftçilerin dijital teknoloji kullanım seviyelerini belirleyip politika önerileri geliştirmektir. Konya ilinde 147 işletme yöneticisiyle yapılan anketler aracılığıyla dijitalleşme düzeyleri tespit edilmiştir..	Araştırma, Konya ilindeki çiftçilerin dijitalleşme seviyesinin ortalama 0,4390 olduğunu, ancak cep telefonu kullanımı (0,7493) ile akıllı tarım teknolojileri kullanımı (0,0680) arasında büyük farklar bulunduğunu ortaya koymuştur. Tobit modeli sonuçlarına göre, dijitalleşme düzeyini etkileyen faktörler arasında eğitim seviyesi, cinsiyet, evlilik durumu, üretici örgütlerine üyelik, sözleşmeli üretim yapma ve traktör sayısı pozitif, yaş ve sosyal güvence durumu ise negatif yönde etkili olmaktadır. Çiftçilerin %88,44'ü internet kullanırken, internet kullanıcılarının %99,23'ü cep telefonu ile internete erişmektedir. Tarımsal amaçlı internet kullanımı %85,72, tarımsal elektronik ticaret oranı %21,80, dijital kayıt tutma oranı %14,97, dron kullanımı %23,81, otomatik dümenlemeli traktör kullanımı %16,33 ve sensörlü makine kullanımı %10,88 olarak belirlenmiştir.

Alseyid (2023)	Bursa Uludağ Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Bahçe Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Anabilim Dalı	Suriye'de bitkisel üretim	Araştırma, Suriye'nin tarım ve sebze üretimini, bölgenin coğrafi koşullarıyla birlikte incelemeyi amaçlamaktadır. Suriye'nin temel geçim kaynağı olan zirai endüstrinin faaliyeti.	Suriye'deki tarım, ülkenin ekonomisinde önemli bir rol oynamakta olup, özellikle meyve ve sebze yetiştiriciliği ön plandadır. Çalışma, Suriye'nin tarımsal yapısını, coğrafyasını, ekonomik ve beşeri özelliklerini detaylı bir şekilde ele alırken, ülkenin büyük ölçüde tarıma dayalı ekonomisinin diğer Arap ülkelerinden farkını vurgulamaktadır. İç savaşın olumsuz etkilerine rağmen, tarım sektörü ekonomik katkı sağlamaya devam etmiş ve Akdeniz ile çöl iklimleri sayesinde farklı tarımsal faaliyetler yaygınlaşmıştır.
Özcan (2022)	Ege Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Manisa ili köprübaşı ilçesinde bitkisel üretim yapan çiftçilerin tarımsal örgütlenme eğilimleri üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, Manisa ili Köprübaşı ilçesinde bitkisel üretim yapan çiftçilerin tarımsal örgütlenme eğitimlerini araştırmak, çiftçilerin pazarlama kanallarını kullanma tercihlerini, üretimdeki kriterlerini, kooperatif hizmet tercihlerini, kooperatifçilik bilgi düzeylerini ve kooperatifleşmeye olan istekliliklerini belirlemektir.	Çiftçilerin %90,70'i yörede kurulacak bir tarım kooperatifine ortak olma istekliliğini belirtmiştir. Ayrıca, lojistik regresyon analizi ile yapılan değerlendirilme, çiftçilerin yaşlarının kooperatife ortak olma kararlarıyla pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur; yani çiftçilerin yaşları arttıkça kooperatife ortak olma isteklilikleri de artmaktadır.
Şanlı (2022)	Fırat Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	İktisat Anabilim Dalı	Tarımda bitkisel üretim değerinin belirleyicileri üzerine bir model çalışması: Türkiye örneği	Çalışmanın amacı, Türkiye'deki 81 il kapsamında bitkisel üretim değeri üzerindeki mekansal bağımlılık etkilerini tespit etmek ve bu etkilerin tarım sektörü üzerindeki belirleyicilerini mekansal ekonometrik modeller kullanarak incelemektir.	Tarımsal üretim değerinin bölgeler arasında mekansal bir ilişkiye sahip olduğunu ve bu ilişkinin 2015 ile 2020 yıllarında farklı belirleyicilerle şekillendiğini göstermektedir. 2015 yılında tarımsal sulamada kullanılan enerji tüketimi en etkili faktör olurken, 2020 yılında sıcaklık ve toplam ihracat oranı ön plana çıkmıştır. Bu sonuçlar, tarım sektöründe mekansal bağımlılıkların dikkate alınmasının politika yapıcılar için kritik önem taşıdığına ortaya koymaktadır.
Hakhiyev (2022)	Selçuk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri ve Teknolojileri Mühendisliği Anabilim Dalı	Azerbaycan'ın bitkisel üretiminde tarımsal mekanizasyon düzeyinin belirlenmesi	Bu çalışmanın amacı, Azerbaycan'ın tarımsal mekanizasyon özelliklerini inceleyerek, traktör sayıları, tarım alet ve makineleri ile tarımsal mekanizasyon düzey göstergelerini analiz etmek ve 2010 ve 2021 yıllarına ait verilerle bu göstergeleri karşılaştırarak özetlemektir.	2010 ve 2021 yıllarına ait verilere göre, Azerbaycan'da traktörlerin ortalama gücü sırasıyla 68,2 BG ve 74,7 BG, işlenen alana düşen traktör gücü ise 916 BG'ha ve 1672,2 BG'ha olarak tespit edilmiştir. 1000 ha alana düşen traktör sayısı 13,4'ten 22,2'ye, biçerdöver sayısı ise 1,2'den 2,1'e çıkmıştır. Ayrıca, toplam ekilen alan 2010 yılında 1.583.900 ha iken, 2021'de bu alan 1.644.500 ha'ya yükselmiştir.
Çini (2021)	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Bitkisel üretim desteklemelerinin ayçiçeği ve buğday ekiliş alanlarına etkisinin incelenmesi; Tokat ili Zile ilçesi örneği	Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin stratejik öneme sahip ayçiçeği ve buğday ürünlerinin ekiliş alanları üzerinde bitkisel üretim desteklemelerinin etkisini panel veri analizi ile araştırmak ve tarım destekleme politikalarının etkinliğini incelemektir.	Tokat ili Zile ilçesi çiftçilerine ait 2014-2019 yıllarına ait Tarım ve Orman Bakanlığı verileri kullanılmıştır. Sonuçlara göre, ayçiçeği ekiliş alanında en etkili destekleme aracının prim ödemesi, buğday ekiliş alanında ise mazot gübre desteği olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, desteklemelerin, ürün satışından elde edilen gelire oranla çok daha fazla etkili olduğu sonucuna varılmıştır.
Diyanah (2021)	Selçuk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Konya ilinde bitkisel üretim yapan tarım işletmelerinin tarım sigortası yapma durumlarını etkileyen faktörlerin analizi; Altınkaya ilçesi örneği	Bu araştırma, Konya İli Altınkaya İlçesindeki çiftçilerin sosyal ve ekonomik faaliyetlerini incelemeyi ve tarım sigortası yapma durumlarını etkileyen faktörleri analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çiftçilerin sosyal ve ekonomik özelliklerinin, tarım sigortası yapma kararları üzerindeki etkileri belirlenmiştir.	Konya İli Altınkaya İlçesindeki çiftçilerin ortalama yaşı 50,92, ortalama arazi büyüklüğü ise 438,76 dekar olup, toplam tarımsal gelirleri 299.517,03 TL, mali rantabilite oranı %4,36 ve ekonomik rantabilite oranı %5,60 olarak hesaplanmıştır. Regresyon analizi, tarım sigortası yapma durumlarını etkileyen faktörlerin yaş, örgütlenme üyeliği, borç miktarı, risk karşılama durumu, tarımsal destek miktarı ve tarımsal gelir olduğunu göstermektedir.
Kurnaz (2020)	Ankara Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Organik bitkisel üretim tercihinde etkili olan faktörler: Ankara ili araştırması	Bu çalışma, Ankara'daki organik tarım üreticilerinin tercihlerini etkileyen faktörleri inceleyerek, organik tarımın Türkiye'de yaygınlaştırılmasına yönelik veriler sağlamayı amaçlamaktadır. Araştırma, organik tarım potansiyelinin artırılması için gerekli projelere katkı sunmayı hedeflemektedir.	Ankara ilindeki organik bitkisel üretim yapan 38 üreticiye yönelik anket verilerini kullanarak organik tarımın benimsenmesindeki etkili faktörleri incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre, üreticilerin en çok sağlık, çevre koruma ve yenilikçilik gibi faktörlere önem verdikleri belirlenmiştir. Ayrıca, organik tarımın benimsenmesinde tarımsal destekler ve ekonomik faktörlerin daha az etkili olduğu görülmüştür. Üreticilerin organik tarım, kimyasal kullanılmayan ve çevre dostu bir üretim yöntemi olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir.
Fidan (2019)	Selçuk Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Bitkisel üretimde maliyet değişiminin hayvansal ürün piyasası üzerine etkisinin kısmi denge modeli ile açıklanması	Bu araştırmanın temel hedefi, bitkisel üretim maliyetlerindeki değişimlerin sığır yetiştiriciliği ve dolayısıyla hayvansal ürün fiyatlarındaki dalgalanmaları ne ölçüde etkilediğini analiz etmektir.	Konya'daki 107 sığır yetiştiriciliği işletmesinden elde edilen birincil verilerle sosyal, teknik ve ekonomik karlılığı araştırma potansiyeline sahip olduğu belirlenmiştir. İşletmelerin ortalama aktif sermayesi 2.014.451,15 TL olup, bunun %55,70'i arazi sermayesi, %35,77'si sabit işletme sermayesi ve %8,52'si döner sermayeden oluşmaktadır. Pasif sermayenin %91,18'i öz sermaye, %8,82'si ise yabancı sermayedir. Ekonomik karlılık oranı %9,58, mali karlılık oranı %7,98 olarak hesaplanmıştır. Birim süt maliyeti 0,88 TL, 1 kg canlı ağırlık maliyeti ise 29,58 TL olarak bulunmuştur. Zaman serileri ve kısmi denge modeli ile artan yem maliyetlerinin, süt ve karnı et fiyatlarını pozitif yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.
Bayraktar (2019)	Çukurova Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Arazi kullanım planlamasının işletmelerin bitkisel üretim faaliyet gelirine etkileri: Şanlıurfa ili Hilvan ilçesi örneği	Bu çalışmanın amacı, arazi kullanım planlamasına uygun bitkilerle yapılan üretim planlaması ile mevcut durumu karşılaştırarak, arazi kullanım planlamasının etkinliğini değerlendirmektir. Ayrıca, sürdürülebilir tarım uygulamalarını desteklemek ve Havza Bazlı Destekleme Modeli'nin etkinliğini artırmak hedeflenmiştir.	Arazi kullanım planlamasının etkin şekilde uygulanmasının, toprağın yapısını koruyarak ekonomik karlılığı artırma potansiyeline sahip olduğu belirlenmiştir. Hilvan'daki bitkisel üretim faaliyetlerinde, arazi kullanım planlamasına uygun üretim yapıldığında brüt karın artacağı tespit edilmiştir. Ayrıca, lokal bazda yapılan bu planlamaların tüm ilköye yayılması ve Havza Bazlı Destekleme Modeli'ne entegrasyonu ile sürdürülebilir tarım ve ekonomik faydanın sağlanabileceği sonucuna varılmıştır.
Çalışkan (2019)	Selçuk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarımsal Yapılar ve Sulama Anabilim Dalı	Antalya ilinde son 10 yılda doğal afetlerden zarar gören bitkisel üretim yapılarının yapısal yönden etkisinin incelenmesi ve tarım sigortası destek durumlarının belirlenmesi	Bu araştırma, Antalya'daki bitkisel üretim yapılarını doğal afetlerden nasıl etkilediğini ve bu yapıları karşı yapısal dayanıklılıklarını incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, zarar gören yapıların sigorta durumları ve sağlanan faydalar belirlenmiş, bölgedeki afet riskine uygun sera yapısı tasarımı için öneriler geliştirilmiştir.	Antalya'daki seraların %93'ü son 8 yılda dolu, kasırga ve hortum gibi afetlerden zarar görmüş, bunların %72'si doludun kaynaklanmıştır. Seraların %55'inin sigortasız olduğu, %44'ünün tarım sigortalı olduğu belirlenmiş, afetlere karşı dayanıklılığı artırmak için sera tasarımlarının geliştirilmesi ve sigorta kapsamının yaygınlaştırılması gerektiği vurgulanmıştır.

Çağla Bal (2018)	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Trakya bölgesinde bitkisel üretim yapan tarım işletmelerinin risk kaynakları ve risk yönetim stratejilerinin değerlendirilmesi	Bu çalışmanın amacı, Trakya bölgesindeki tarımsal üretim işletmelerinin üretimden pazarlamaya kadar karşılaştıkları risk faktörlerini belirlemek ve üreticilerin riskli ve belirsiz durumlarda uyguladıkları yönetim stratejilerini analiz etmektir.	Trakya bölgesinde buğday ve ayçiçeği üretimi yapan işletmelerin doğal, teknolojik, sosyal ve politik riskler gibi faktörleri ortak risk olarak algıladığı ve bu risklere karşı planlı üretim, borçlanma ve ürün satış stratejilerinin benimsediği belirlenmiştir. Üreticilerin risk algılaması, risk yönetim stratejilerinin uygulanmasını olumlu yönde etkilediği ve bu stratejilerin üreticilerin gelirlerini artırdığı saptanmıştır. Çalışmada, üretimden pazarlamaya kadar risk yönetiminin tarımsal sürdürülebilirlik ve ekonomik kazanç için kritik bir öneme sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Topçu (2018)	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Biyosistem Mühendisliği Anabilim Dalı	Yalova ve Kocaeli illerindeki bitkisel üretim yapılarında ortaya çıkan yapısal başarısızlıklar üzerine bir araştırma	Çalışma, Yalova ve Kocaeli illerindeki seralarda süs bitkileri ve sebze üretimi sırasında karşılaşılan yapısal sorunların, özellikle planlama, projelendirme ve inşaat aşamalarındaki hatalardan kaynaklanan başarısızlıkların tespit edilmesi ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.	Yalova ve Kocaeli illerinde yapılan incelemeler, plastik seralarda yer seçimi ve yapım tekniklerinde birçok yanlış uygulama olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle su, rüzgar ve kar zararlarının etkili olduğu ve drenaj uygulamalarının yetersiz olduğu belirlenmiştir. Ekolojik ve topoğrafik faktörlerin göz ardı edilmesi, rüzgar ve kar yükünün hesaba katılmaması gibi sorunlar, seraların yapısal hasar görmesine yol açmıştır.
Çetinkaya (2017)	Atatürk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Kırşehir ilinde rüzgar elektrik santrallerinin bitkisel üretime etkisi üzerine çiftçi yaklaşımları	Çalışma, Kırşehir ilindeki Geycek Rüzgar Elektrik Santrali çevresindeki köylerde bitkisel üretimdeki değişiklikleri ve bu değişikliklere etki eden faktörleri incelemeyi amaçlamaktadır. 171 çiftçiyle yapılan anketle, rüzgar santrallerinin tarım üzerindeki etkileri ve çiftçilerin bu değişikliklere yönelik yaklaşımları belirlenmeye çalışılmıştır.	Analizlere göre, çiftçilerin %74,3'ü rüzgar enerji santrallerinin bitkisel üretimi etkilemediğini, %25,7'si ise etkilediğini düşünmektedir. Probit modelinde, çiftçi yaşı ve sosyal güvence etkilenemeyi artırırken, ailede tarımsal üretime katılım ve santral bilgisi etkilenmeyi artırmıştır. Santrallerin düşük etkisi ve ekonomiyi katkısı göz önüne alındığında, uygun tarım alanlarında rüzgar enerji santralleri artırılabilir.
Kara (2016)	Ege Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Anabilim Dalı	Farklı organik materyallerden elde edilen biyokömürün fiziksel ve kimyasal özellikleri ile biyokömür ve biyokömür ile birlikte artımlı karasu uygulamasının bitkisel üretimde kullanılan olanakları	Çalışma, Kırşehir ilindeki Geycek Rüzgar Elektrik Santrali çevresindeki köylerde bitkisel üretimdeki değişiklikleri ve bu değişikliklere etki eden faktörleri incelemeyi amaçlamaktadır.	Biyokömürler, mısır yetiştirilecek topraklarda farklı dozlarda uygulanmış ve toprak organik madde içeriğinde artış gözlemlenmiştir. 40 t/ha dozunda biyokömür uygulaması, toprakta fosfor ve potasyum içeriğinde sırasıyla %15 ve %20 artış sağlamıştır. Zeytin karasuyu ve pirina biyokömürü kombinasyonu, organik madde içeriğinde %18 artış sağlarken, bitkilerin boyunda %7, yaprak sayısında ise %5 artışa yol açmıştır.
Dervişoğlu (2016)	Ege Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Bitki Koruma Anabilim Dalı	Bitkisel üretimde kullanılan malzemenin bazı fungal etmenler açısından ozon gazı ile dezenfeksiyon olanaklarının araştırılması	Bu çalışmanın amacı, ozonun farklı form ve dozlarının bitkisel üretimde kullanılan materyallerin dezenfeksiyonunda etkinliğini araştırmaktır. Ayrıca, ozonun yüzey ve atmosferik yüklerin dezenfeksiyonundaki başarısını belirleyerek, bu uygulamanın potansiyel kullanım alanlarını incelemektir.	Bu çalışmada, ozonun farklı form ve dozlarının bitkisel üretimde kullanılan materyallerin dezenfeksiyonundaki etkinliği araştırılmıştır. Ozonun gaz formu (50, 100 ve 150 mg O ₃ /N m ³ dozlarında 15 ve 30 dakika) ve suya eklenmiş formu (6 ve 8 g O ₃ /N m ³ dozlarında) ile yapılan uygulamalarda, yüzey dezenfeksiyonunda %90'ın üzerinde başarı sağlanmıştır. Sonuçlar, ozonun yüzey ve atmosferik yüklerin dezenfeksiyonunda etkili bir seçenek olduğunu ve %90'a kadar başarı gösterdiğini ortaya koymuştur.
Soyer (2014)	Adnan Menderes Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarımsal Yapılar ve Sulama Anabilim Dalı	Aydın ili süt sığırcılığı işletmelerinde gübre yönetimi uygulamaları ve bitkisel üretimde gübre kullanım olanaklarının geliştirilmesi	Bu çalışmanın amacı, Aydın ilindeki süt sığırcılığı işletmelerinde, genel işletme özellikleriyle birlikte gübre yönetimi uygulamalarını (gübre toplama, depolama ve değerlendirme süreçleri) belirlemek ve bu gübranın bitkisel üretimde değerlendirilmesi için alternatif modern yöntemleri incelemektir.	Bu çalışmada, Aydın ilindeki 87 süt sığırcılığı işletmesinin gübre yönetimi uygulamaları incelenmiştir. İşletme sahiplerinin %69,5'inin 50 yaş altında, %30,5'inin ise 50 yaş ve üzerinde olduğu, işletmelerin %89,6'sının 100-200 baş aralığında olduğu, %67,8'inin gübreyi traktör küreği ile çıkardığı ve %89,7'sinin sızdırmaz gübre çıkuru kullanmadığı belirlenmiştir. Çalışma, gübranın bitkisel üretimde daha etkin kullanılabilmesi için alternatif modern yöntemlerin uygulanmasını önermektedir.
Gökvardar (2013)	Ege Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Anabilim Dalı	Kapalı devre sistemlerde akuaponik uygulamaları: Deniz balıkların bitkisel üretim entegrasyonunun araştırılması	Çalışmanın amacı, tatlı suya adapte edilen levrek türü ile marul bitkisinin akuaponik sistemde verimli bir şekilde üretimini denemek ve bu sistemin potansiyelini araştırmaktır.	Bu çalışmada, tatlı suya adapte edilen levrek (<i>Dicentrarchus labrax</i>) türü ile marul (<i>Lactuca sativa</i>) bitkisinin akuaponik sistemde üretimi yapılmıştır. 100 gün süren denemede, levrek juvenalleri 44.01±8.47 gr ağırlık ve 19.59±1.28 cm boya ulaştıktan, marul bitkisi vegetatif devreden generatif devreye geçmiştir. Çalışmada, levreklerin optimum fizikokimyasal şartlarda akuaponik sistemlere uygun olduğu belirlenmiştir.
Yıldırancan (2012)	Ege Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı	Ülkemiz organik bitkisel üretiminde çoğaltma materyallerinin mevcut durumunun ve gereksiniminin belirlenmesi	Bu çalışmanın amacı, ülkemizde bitkisel üretim alanındaki çoğaltma materyallerinin mevcut durumunu analiz etmek, sektörde karşılaşılan sorunları belirlemek ve bu sorunların çözülmesi için gereken düzenlemelerin yapılmasına katkı sağlamaktır.	Ekolojik bitkisel üretim yapan firmalar ve tohum-fidan üreticileri ile görüşmeler yapılmış, anket yoluyla veriler toplanmıştır. Türkiye ve dünya genelindeki organik tarım mevzuatları, raporları ve uygulamalar incelenerek organik çoğaltma materyali üretimindeki eksiklikler ve sorunlar analiz edilmiştir. Sonuç olarak, organik çoğaltma materyali üretiminin yavaş geliştiği ve bu alanda yapılacak düzenlemelerle sektördeki eksikliklerin giderilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
Özden (2005)	Adnan Menderes Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Aydın ili işletmelerinde bitkisel üretim faaliyetlerinin verimliliklerinin belirlenmesi	Bu çalışmanın amacı, ülkemizde bitkisel üretim alanındaki çoğaltma materyallerinin mevcut durumunu analiz etmek, sektörde karşılaşılan sorunları belirlemek ve bu sorunların çözülmesi için gereken düzenlemelerin yapılmasına katkı sağlamaktır.	Aydın ili merkez ilçesinde faaliyet gösteren 84 bitkisel üretim işletmesinin verileri toplanarak işletme büyüklüklerine göre analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, işletmelerin kısmi ve toplam faktör verimlilik değerleri hesaplanmış, veri zarflama analizi yöntemi ile etkinlik değerleri belirlenmiştir. İşletmelerin %43 etkinlikle çalıştığı, yalnızca dört işletmenin %100 etkin olduğu ve genel olarak kaynakların azaltılarak aynı üretim değerinin elde edilebileceği sonucuna varılmıştır.
Eryüce (2005)	Ege Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Toprak Anabilim Dalı	Küçük Menderes havzası bazı bitkisel üretim alanlarındaki damla sistemlerinde kullanılan suları ile gübrelerin etkileşimleri	Bu çalışmanın amacı, Küçük Menderes Havzası Seralarında kullanılan sulama sularının, damla sulama uygulamalarında yaygın kullanılan gübrelerle oluşturduğu tepkimeleri incelemektir.	Çalışmada, Küçük Menderes Havzası Seralarında kullanılan sulama sularının, gübrelerle oluşturduğu tepkimeleri incelenmiştir. 36 sulama suyu örneği ve 11 farklı gübre ile yapılan çözeltilerde pH, elektriksel geçirgenlik (EC), türbiditye ve çökelti değerleri belirlenmiştir. Artan gübre dozları, tüm değişkenlerin artmasına neden olurken, Fosforik Asit en düşük tepkimeyi, en yüksek çökeltiliyi vermiş ve EC değerlerinde artma eğilimi gözlemlenmiştir.

Yıldız (2002)	Atatürk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Erzurum ili Pasinler ilçesinde bitkisel üretim yapan işletmelerde ortak makine kullanımı, ortak makine kullanımında karşılaşılan sorunlar, işletmelerin sosyal ve ekonomik yapısına en uygun ortak makine kullanım modelinin tespiti	Bu çalışmanın amacı, Erzurum ili Pasinler ilçesindeki bitkisel üretim işletmelerinde ortak makine kullanım olmalarını belirlemektir.	Bu çalışmada, Erzurum ili Pasinler ilçesindeki 227 bitkisel üretim yapan işletme sahibiyle yapılan anketle, ortak makine kullanım modellerinin uygunlukları belirlenmiştir. Anket sonuçlarına göre, işletme sahiplerinin makina birliklerini kendi yapılarına uygun buldukları, ancak uygulama aşamasında beklenen ilginin gösterilmediği görülmüştür. Uygulamada ise işletme sahiplerinin makina müteahhittliği ve makina ortaklıklarını tercih ettiği tespit edilmiştir.
Oruç (2001)	Ankara Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tokat ilinde bitkisel üretimde tarımsal mücadele uygulamaları ve çiftçilerin ilaç kullanım konusundaki bilgi düzeyleri ile bilgi kaynakları üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, Tokat ilindeki üreticilerin tarımsal mücadele uygulamaları, bilgi seviyeleri ve çevre dostu mücadele sistemlerini uygulama hazırlıklarını belirlemektir.	Araştırma, Tokat ilindeki ilaçlanamayan en yoğun yapıldığı beş ilçede, 25 köydeki 154 üretici, 78 Tarım İl Müdürlüğü elemanı ve 31 ilaç bayii ile yapılan anket çalışmalarının sonucu veriler elde edilmiştir. Üreticilerin çoğu, çevre ve insan sağlığına duyarlı olarak kimyasal mücadele uygulamalarını bilinçsizce yapmaktadır, yüksek dozda ilaç kullanımı yaygındır. Tarım İl Müdürlüğü elemanlarının ve ilaç bayilerinin, üreticilerin başvurduğu bilgi kaynakları olmasına rağmen, çevre dostu tarımsal mücadele sistemlerini uygulamaya yönelik hazır değildir.
Torun (2000)	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Gökhöyük Tarım İşletmesinde bitkisel üretimde tarımsal mekanizasyon özelliklerinin ve enerji bilançosunun belirlenmesi	Bu çalışmanın amacı, bitkisel üretimde mekanizasyon özelliklerini ve enerji verimliliğini belirlemektir.	Bu çalışmada, Gökhöyük Tarım İşletmesi Müdürlüğü'nün mekanizasyon özellikleri incelenerek, bitkisel üretimde kullanılan makinelerin ve üretim deseninin enerji verimliliği açısından değerlendirilmesi yapılmıştır. Buğday, silaj mısır ve yonca gibi ürünlerin üretim girdileri ve çıktılar analiz edilerek enerji bilançosu oluşturulmuştur. Elde edilen veriler, mekanizasyonun bitkisel üretimdeki rolünü ve enerji verimliliğini değerlendirmeye yönelik çeşitli kriterlerle analiz edilmiştir.
Olhan (1997)	Ankara Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Türkiye'de bitkisel üretimde girdi kullanımının yarattığı çevre sorunları ve organik tarım uygulamaları Manisa İli örneği	Araştırmanın amacı, tarımda girdi kullanımının çevre sorunlarına etkilerini tartışmak, Türk tarımındaki girdi kullanım seviyesini incelemek, bu seviyenin kirliliğe olan etkilerini belirlemek ve Türkiye'deki organik tarım uygulamalarını Manisa İli örneği üzerinden değerlendirmektir.	Tarım ilacı ve gübrenin bilinçsiz kullanımı çevresel sorunlara yol açarken, Türkiye'deki tarımsal girdi kullanım bölgesel dengesizlikler göstermektedir. Organik tarım, çevre kirliliği için bir çözüm olabileceği tartışılırken, araştırma bölgesinde organik tarım yapan üreticilerin verim ve üretim değerlerinin geleneksel tarım yapılarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Organik tarımın yaygınlaştırılmasıyla, hem iç talebin karşılanması hem de ihracatın artırılması mümkün olabilir.
Baş (1996)	Selçuk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Altınova tarım işletmesinde bitkisel üretimde mekanizasyon özelliklerinin belirlenmesi	Bu çalışmada, Altınova Tarım İşletmesi'nin mekanizasyon özellikleri incelenmiş ve ürünlerin enerji verimliliği hesaplanmıştır. Araştırma, işletmenin mekanizasyon durumunu değerlendirmeyi ve enerji kullanım etkinliğini belirlemeyi amaçlamaktadır.	Altınova TİM'deki tarımsal faaliyetler ve makina varlığı incelenerek bitkisel üretimde mekanizasyon özellikleri belirlenmiştir. Buğday, arpa, silaj mısır ve yonca için üretim girdileri ve çıktılar analiz edilerek enerji bilançosu oluşturulmuştur.
Gezer (1993)	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım İşletmesi bitkisel üretim alanı için en uygun mekanizasyon modelinin tespiti	Çalışmada, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım İşletmesi bitkisel üretim alanı için en uygun makina modelini belirlemek amaçlanmıştır.	Çalışmada, tarım işletmesinin yapısına ve bitki desenine göre üç farklı traktör güç grubu ve bunlara uygun makina setleri oluşturulmuştur. Bitkisel üretim verileri doğrultusunda bir doğrusal programlama modeli geliştirilmiş ve simpleks yöntemiyle çözümlenerek en uygun set olarak Set-A belirlenmiştir.
Çelik (1991)	Atatürk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarımsal Mekanizasyon Anabilim Dalı	Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım İşletmesi bitkisel üretim alanı için en uygun mekanizasyon modelinin tespiti	Bu çalışma, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım İşletmesi bitkisel üretim alanı için en uygun makina modelinin belirlenmesini ve işletmenin verimliliğini artırmak ve net kârı maksimize etmek için en uygun makina seti ve bitki deseni önerilerinde bulunmayı amaçlamaktadır.	Türkiye'de yaygın traktör güç gruplarına göre (35, 47 ve 59 kW) üç farklı makina seti oluşturulmuş ve bu setlerle işletmenin net kârı maksimize edilmiştir. Set-A (35 kW) gücündeki traktör ile en yüksek kâr, 420 ha buğday, 208 ha arpa, 207 ha çayır, 107 ha yonca, 176 ha patates ve 138 ha şeker pancarı ekili alanla elde edilmiştir. Bu başarı için iş organizasyonu, traktör kayıtları, teknik gerekliliklere uyum ve sulama kolaylaştırıcı işlemler gibi faktörlere dikkat edilmesi gerekmektedir.
Şemret (1991)	Anadolu Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Eskişehir ili bitkisel üretiminin değişkenlik ve çeşitlendirme analizleri	Araştırmanın amacı, Eskişehir ilindeki 12 bitkisel ürünün verim, fiyat ve gelir değişkenliklerini inceleyerek, gelir değişkenliğini azaltmak için uygulanabilecek çeşitlendirme sistemlerini belirlemektir.	Eskişehir ilindeki 12 bitkisel ürün için verim, fiyat ve gelir değişkenlikleri incelenmiş ve gelir değişkenliğini azaltmak amacıyla çeşitlendirme analizleri yapılmıştır. Zaman serileri, regresyon, korelasyon analizleri ile aritmetik ortalama, standart sapma ve değişkenlik katsayıları kullanılarak veriler değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, Eskişehir'deki üreticiler için gelir değişkenliğini azaltabilecek başlıca çeşitlendirme sistemleri istatistiksel ölçülerle belirlenmiştir.

Tablo 2. 1990-2024 Yılları Arasında Tarımsal Üretim İlgili Yayınlanmış Tezler

Yazar	Üniversite	Tür	Dil	Anabilim Dalı	Tez Adı	Amaç	Sonuç
Laçın (2024)	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	Doktora	İngilizce	Tarih Anabilim Dalı	Commercialization of agricultural production in the eighteenth-century Ottoman Empire: Property acquisition and local notables /	Bu tezin amacı, on sekizinci yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nda tarımsal ilişkilerin dönüşümünü, yasadışı buğday ticaretinin büyümesinin imparatorluk çapındaki buğday politikasına etkisini ve toprak mülkiyetindeki değişimlerin yerel elitlerin oluşumu üzerindeki etkilerini incelemektir.	Bu tez, on sekizinci yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nda tarımsal ilişkilerin dönüşümünü ve bu dönüşümün Güney Balkanlar ve Batı Anadolu'daki tarımsal üretime ticarileşmesi üzerindeki etkilerini incelemiştir. Yasadışı buğday ticaretinin büyümesiyle birlikte imparatorluk buğday politikasının yeniden şekillenmesi ve toprak mülkiyetindeki değişimlerin yerel elitlerin konsolidasyonu üzerindeki etkileri ortaya konmuştur. Sonuç olarak, Karaferye, Selanik ve Bergama'daki çiftlik yatırımları ve yasadışı ticaretin, toprak mülkiyetindeki değişimlerle birlikte kırsal borçluluk ve emek biçimlerini şekillendiren önemli faktörler olduğu, bu süreçlerin sonunda buğdayın yasadışı ticaret yoluyla metalaşmasına yol açtığı bulunmuştur.
Altunses (2024)	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkçe	Zootekni Anabilim Dalı	Gaziantep ilinde tarımsal üretim içerisinde hayvancılığın yeri	Çalışmanın amacı, Gaziantep ilindeki tarımsal faaliyetlerde hayvancılığın yerini ve önemini incelemek, ildeki tarımsal üretim ve ihracat verilerini değerlendirerek hayvancılığın ekonomik katkılarını belirlemek ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda hayvancılıkla entegre tarım-sanayi sistemlerinin geliştirilmesinin önemini vurgulamaktır.	Türkiye'deki bazı çiftçilerin bilinçsizce aşırı gübre ve tarım ilacı kullanımı, Gaziantep ilinde, tarımsal üretimde küçükbaş hayvanların %1.56'sı ve büyükbaş hayvanların %1.18'i yetiştirilmektedir. Ayrıca, sarımsak üretiminde Türkiye birincisi, antepfıstığı ve kırmızı biberde ise sırasıyla ikinci sırada yer almaktadır. İl, Türkiye'nin toplam ihracatında canlı hayvan ticaretinin %10.91'ini, et ve sakatat ihracatının %0.94'ünü, süt ürünleri ve yumurta ihracatının %2.05'ini gerçekleştirilmektedir. Bu veriler, Gaziantep'in tarımsal üretim ve hayvancılıktaki önemli rolünü ve sektörde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için entegre sistemlerin geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.
Uluçay (2024)	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkçe	İktisat Anabilim Dalı	Türkiye'de iklim değişikliği ve tarımsal üretim ilişkisi	Türkiye'deki iklim değişikliği ile tarımsal üretim arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Çalışma, iklim değişikliği göstergeleri (sera gazı emisyonları, yüzey sıcaklık değişimi, yıllık ortalama sıcaklık) ile tarımsal üretim endeksleri (tahıl, sebze-meyve, et, süt, vb.) arasındaki nedensellik ilişkisini analiz etmeyi hedeflemektedir.	Sera gazı emisyonları, yüzey sıcaklığı değişimi ve yıllık ortalama sıcaklık gibi iklim değişikliği göstergeleri ile tarımsal üretim endeksleri (tahıl, sebze, meyve, et, süt, vb.) arasındaki ilişki, Toda-Yamamoto nedensellik testi ile analiz edilmiştir. Sonuçlar, sera gazı emisyonları, yüzey sıcaklığı ve yıllık ortalama sıcaklıklara, canlı hayvan ve et üretimini etkileyen tek yönlü bir nedensellik ilişkisi oluşturduğunu, ayrıca sıcaklık değişimlerinin tahıl ve sebze-meyve üretimine etkisi olduğunu ortaya koymuştur.
Ataş (2024)	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	Doktora	İngilizce	İşletme (İngilizce) Anabilim Dalı	The impact of agricultural supports on agricultural production in Türkiye: Panel data analysis and application of the nominal group technique	Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki tarımsal destekleme araçlarının tarımsal üretimden bağımsız olup olmadığını ve bu desteklerin tarımsal üreticileri ne derecede koruduğunu analiz etmektir. Ayrıca, tarımsal destekleme politikalarına yönelik yaşanan sorunları ve bunların üretim üzerindeki etkilerini incelemektedir.	2002-2022 dönemi arasında Türkiye'deki tarımsal üretim %100'ün üzerinde bir artış gösterirken, tarımsal desteklemeler tarımsal üretimden bağımsız olmamıştır. Yapılan ampirik analizlerde, fark ödeme desteklerinde %1'lik artışın tarımsal üretimi %0,85, alan bazlı desteklerde %0,78, hayvancılık desteklerinde ise %2,63 oranında artırdığı, toplam tarımsal desteklemenin %1'lik artışının ise %2,49 oranında bir etki yarattığı bulunmuştur. Ayrıca, kimyevi gübre tüketimi ve tarımsal kredi kullanımı gibi faktörlerin, düşük bir katsayı ile dahi olsa, tarımsal üretim üzerinde negatif bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Tarımsal destekleme politikalarının etkinliğinin artırılması gerektiği vurgulanmaktadır.
Güner (2024)	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkçe	İktisat Anabilim Dalı	Türkiye'de tarımsal üretimin iktisadi büyüme üzerindeki etkisi	Çalışmanın amacı, 1988-2021 dönemi için Türkiye örneğinde tarımsal üretimin ekonomik büyüme üzerindeki simetrik ve asimetrik etkilerini analiz etmektir.	öğrusal ARDL modeli ile değişkenler arasında eşbütünlük testi yapılmazken, doğrusal olmayan ARDL modeli sonuçları tarımsal üretimin iktisadi büyüme üzerindeki etkisinin asimetrik olduğunu göstermektedir. Spesifik olarak, tarımsal üretimdeki artışların büyümeye katkısının, üretimdeki düşüşlere kıyasla daha güçlü bir çarpan etkisi yarattığı bulgulanmıştır.
Elmi (2023)	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Yüksek Lisans	İngilizce	Ekonomi ve Finans Bilim Dalı	The effect of foreign direct investment on agriculture production in Djibouti	Bu çalışma, 1980-2014 yılları arasında Cibuti'nin tarımsal üretimi üzerinde doğrudan yabancı yatırımların etkisini incelemeyi amaçlamaktadır.	Bu çalışma, 1980-2014 yılları arasında Cibuti'nin tarımsal üretimi üzerindeki doğrudan yabancı yatırımların etkisini incelemektedir. Ekonometrik analizler için temel korelasyon, deterministik modeller ve birim kök testleri gibi yöntemler kullanılmış ve verilerin birinci farklar modelinde durağan olduğu bulunmuştur. Araştırma, doğrudan yabancı yatırım, emek ve sermaye faktörlerinin Cibuti'nin tarım sektöründeki üretkenlik üzerinde doğrudan bir etki yarattığını göstermektedir. Bu sonuçlar, ARDL modeli ve diğer testlerle desteklenmiştir.
Akkaya (2023)	Ankara Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkçe	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Türkiye'de organik tarımsal üretim ve pazarlama faaliyetleri yapan üretici örgütlerinin incelenmesi	Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki organik tarım üreticisi örgütlerinin üretim ve pazarlama faaliyetlerinde karşılaştıkları zorlukları ve bu zorlukların üstesinden gelmek için kooperatiflerin rolünü incelemektir.	Türkiye'de organik tarım, 1980'li yıllarda başlamış ve ticari açıdan önemli bir konuma gelmiştir. Ancak, üretici örgütlerinin %58,72'sinin istihdam yapmadığı veya yalnızca bir personeli olduğu, %48,28'inin gelirinin ürün satışlarından sağlandığı ve %55,17'sinin sadece ilçe ölçeğinde faaliyet gösterdiği tespit edilmiştir. Organik tarım için gerekli girdilerde zorluk %51,72'lik bir oran bulunmaktadır. Sonuç olarak, organik tarım üreticilerinin desteklenmesi ve eğitim programlarının geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
İpek (2023)	Adnan Menderes Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkçe	Ekonomi Finans Anabilim Dalı	Aydın ili tarımsal üretiminin bölgesel ve ulusal ekonomiye katkısı: Tüketici görüşleri çerçevesinde bir değerlendirme	Bu çalışmanın amacı, Aydın ilinin tarımsal üretim verileri ve yöresel ürünlere ilişkin tüketicilerin algıları doğrultusunda ekonomik değerlendirmeler yaparak ilin bölgesel ve makro ekonomik gelişmeye katkı potansiyelini incelemektir.	Aydın ilinin tarımsal ürünlerinin bölgesel ekonomik gelişmeye ve makroekonomik büyümeye önemli katkı sunduğu görülmüştür. Katılımcıların çoğu, yöresel ürünlerin tanıtımı, bölge turizmi, ihracat ve istihdam gibi alanlarda olumlu etkiler yarattığını belirtmiştir. Ayrıca, bazı demografik değişkenlerin tüketicilerin algılarında anlamlı farklılıklar oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, Aydın ilinin tarım sektöründeki potansiyelinin gelecekte daha da artacağını göstermektedir.

Keskin (2023)	Sakarya Üniversitesi	Doktora	Türkiye	İslam Ekonomisi ve Finansı Anabilim Dalı	Türkiye'de tarımsal üretimin finansmanı ve gıda tedarik zinciri: Sorunların tespiti ve çözüm önerileri	Bu çalışma, Türkiye'de tarımsal kredilerin yüksek faiz oranları ve yaş meyve-sebze tedarik zincirinin karmaşık yapısıyla ilgili sorunları tespit etmeyi, İslam ekonomisi çerçevesinde uygulanabilir çözümler ve model önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.	Çiftçilerin geliştirilen modelden aktif olarak yararlanması konusunda istekli oldukları göstermiştir. TKK yetkilileri, model önerisinin teknik açıdan uygulanabilir olduğunu belirtirken, akademisyenler politika önerilerini kosmen uygulanabilir bulmuşlardır. Bu sonuçlar, tarımsal finansman ve tedarik zinciri sorunlarına yönelik somut ve uygulanabilir çözümler geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.
Yılmaz (2023)	Dokuz Eylül Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Afet Yönetimi Bilim Dalı	Meteorolojik-klimatolojik ve hidrolojik afetlerin tarımsal üretim üzerindeki etkileri ve sosyal riskler üzerine bir değerlendirme	Bu araştırma, meteorolojik afetlerin tarımsal üretim üzerindeki etkilerini derinlemesine incelemeyi, üreticilerin karşılaştığı ekonomik ve sosyal etkileri belirlemeyi, afetlere yönelik önlem alma düzeylerinin düşük olduğunu belirlemiştir. Bu bulgular doğrultusunda, afet eğitimi ve etkili önlem stratejilerinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur.	Araştırma, özellikle kuraklığın tarımsal üretim üzerinde yaygın etkileri yarattığını ve üreticilerin ekonomik ve sosyal açıdan birçok zorluk yaşadığını ortaya koymuştur. Üreticiler, afetlere karşı erken uyarı sistemlerini takip etmekte ancak afet eğitimi almadıklarını, dolu, sel ve fırtına gibi afetlere karşı önlem alma düzeylerinin düşük olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgular doğrultusunda, afet eğitimi ve etkili önlem stratejilerinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur.
Karatepe (2022)	İnönü Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	İktisat Anabilim Dalı	Tarım sigortalarının tarımsal üretim üzerindeki etkileri: Malatya İli örneği	Bu çalışma, tarım sigortalarının tarımsal üretim üzerindeki etkilerini tespit etmek amacıyla Malatya ilinde 2020-2021 yılları arasında 1201 çiftçiyle yapılmıştır.	Çalışma, tarımsal üretim niyeti ile tarım sigortası tutumunun, çiftçilerin demografik özelliklerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Riskli seven çiftçilerin üretim niyeti ve sigortaya yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu, internet kullanım ve tarım danışmanlarıyla görüşme sıklığının da etkili olduğu belirlenmiştir. Gençlere yönelik tarımsal destekleme projelerinin artırılması ve gençlerin sektörde daha aktif rol alınmasını sağlanması önerilmektedir.
Tutal (2022)	Marmara Üniversitesi	Doktora	İngilizce	İktisat (İngilizce) Anabilim Dalı	Impact of climate change on agricultural production and yield in Turkey	Bu çalışma, 1968-2018 yılları arasında Türkiye'nin buğday, arpa, ayçiçeği, pamuk ve çay ürünlerinde iklim değişikliğinin verimlilik üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır.	Panel veri analizi, iklim değişikliğinin etkilerinin her ürün için bölge ve zamana bağlı olarak farklılaştığını ve genellikle kuraklık ve yüksek sıcaklıklar yoluyla gerçekleştiğini göstermektedir. Çalışma, Türkiye'de ilk kez tarımsal mekanizasyon ve ekonomik faktörleri dikkate alarak 1968-1990 yılları arasındaki tarımsal yapıyı dijital ortamda incelemiştir. Sonuçlar, uyum politikalarının ürün ve bölge bazında özelleştirilmesi gerektiğini ve sürdürülebilir tarım için ekonomik, sosyo-kültürel ve davranışsal faktörlerin eşit derecede göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamaktadır.
Yaşar (2022)	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Doktora	İngilizce	Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler Anabilim Dalı	Production of space and agricultural production under metropolitan municipality system: The case of Konya	Bu çalışma, 6360 Sayılı Kanun ile sınırları il ölçeğine genişletilen Büyükşehir Belediye Sistemi'nin tarımsal üretim, yerleşme örüntüsü ve kentsel biçim üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır.	Büyükşehir Belediye Sistemi'nin tarımsal üretim, yerleşme örüntüsü ve kentsel biçim üzerindeki etkilerinin karmaşık ve çok boyutlu olduğunu göstermektedir. Yerleşim alanlarının coğrafi dağılımı ve kentsel biçimin değişimi, tarımsal üretimle sıkı bir ilişkiindedir. Ayrıca, yerel yönetimlerin ürettiği kentsel politikalar ve arazi kullanım stratejilerinin, kırsal alanlar üzerindeki etkileri ve bu etkileşimin yerleşim örüntülerine nasıl yansıtıldığı ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin tarımsal üretime uyumlu, sürdürülebilir politikalar geliştirmelerinin önemi vurgulanmıştır.
Adalı (2022)	Bursa Uludağ Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Sözleşmeli tarımsal üretim: Yenişehir ilçesinde bir araştırma	Bu çalışma, sözleşmeli tarımın uygulanmasında karşılaşılan sorunları inceleyerek, Bursa İli Yenişehir ilçesindeki üreticilerle yapılan anketler sonucunda bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.	Sözleşmeli tarımın avantajları arasında mekanizasyon ve girdi temininde kolaylık, alım garantisini gibi faktörlerin öne çıktığını, ancak firma tarafından hazırlanan sözleşmeler, uzun yasal işlemler, fire kesilmesi ve ödemelerin peşin yapılması gibi dezavantajların da üreticiler için önemli sorunlar oluşturduğunu ortaya koymuştur. Çiftçilerin daha iyi gelir elde etmesi ve sözleşmeli tarımın gelişmesi için, alıcı firmalarla eşit koşullarda sözleşme yapabilmeleri ve yaşanan sorunlara yönelik çözümler geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
Söztutar (2022)	Dokuz Eylül Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Kamusal Yönetimi Bilim Dalı	Kırsal alanlarda tarımsal üretim ve mülkiyet yapılarının dönüşümü: İzmir-Menderes örneği	Bu çalışma, kırsal alanlarda ortaya çıkan kentsel izleri tarımsal üretim ve mülkiyet dönüşümü üzerinden inceleyerek, bu dönüşümün neden-sonuç ilişkisini analizini yapmayı amaçlamaktadır.	Kırsal alanlarda tarımsal üretim yapılarının %70 civarında çözülme sürecine girdiğini ve bu çözümün tarım arazileri üzerinde mülkiyet dönüşümüne yol açtığını ortaya koymuştur. Özellikle, 6360 sayılı yasa sonrası köylerin mahalleye dönüşmesinin ardından, %55'lik bir oranda tarım arazilerinin kentsel yerleşim alanlarına dönüştüğü tespit edilmiştir. 2012-2021 yılları arasındaki uydu görüntüleri karşılaştırıldığında, tarım arazilerinin %45'inin yerleşim alanlarına dönüştüğü gözlemlenmiştir. Bu durum, üretimde aksamalara ve mülkiyet yapılarında aşındırıcı etkilere neden olmuştur.
Bulmaz (2022)	Harran Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tarımsal üretim faaliyetinde üretici davranışları	Bu araştırma, Şanlıurfa ilindeki tarımsal üretim faaliyetinde bulunan çiftçilerin davranış ve tutumlarını ölçerek, risk tutumları ve yenilik benimseme durumlarını incelemeyi amaçlamaktadır.	Araştırma, işletmelerin %14.46'sının risk seven, %69.88'inin riske duyarlı ve %15.66'sının risk sevmeyen gruplara ayrıldığını ortaya koymuştur. İşletmelerin risk tutumlarına göre borçlanma, çiftçilikten memnuniyet, arazi koruma gibi faktörler belirlenmiş ve risk grubuna bağlı olarak işletmelerin son beş yıldaki yatırım ve gelir değişimleri analiz edilmiştir. Sonuç olarak, riske duyarlı işletmelerin, tarımsal faaliyetlerde daha fazla değişim ve gelişim yaşadığı, risk sevmeyen işletmelerin ise tarımsal faaliyetlerden uzaklaşma eğiliminde olduğu tespit edilmiştir.
Bayraktar (2022)	Akdeniz Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Hazineye ait tarım arazilerini satın alan çiftçilerin tarımsal üretim amaçlı kullanımına yönelik davranışlarının incelenmesi	Çalışma, Antalya İli Manavgat ilçesindeki Hazineye ait tarım arazilerinin doğrudan satış işlemleri sürecindeki sorunları ve çiftçilerin tarımsal üretim uygulamalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, çiftçilerin bu arazileri satın alma nedenlerini, tarımsal kullanımlarındaki değişimleri ve gelir getirci davranışlarını belirlemeyi hedeflemektedir.	Hazineye ait tarım arazilerinin tamamı, en az üç yıldır tarımsal amaçla kullanılan ve halen devam eden kullanıcılarına satılmıştır. Çiftçilerin %33,3'ü 16-20 yıl, %63,5'i ise 20 yıldan fazla süredir arazileri tarımsal üretim için kullanmaktadır. Satın alma sürecinde karşılaşılan en büyük sorun, %66,8 oranında "satış işlemlerinin geç sonuçlanması" olarak belirtilmiş olup, çiftçilerin %38,1'i ise satın aldıkları arazilerden elde ettikleri gelirden artışı olduğunu ifade etmiştir.

Sevim (2022)	Çukurova Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Atıl arazilerin tarımsal üretime kazandırılmasında uzman görüşleri üzerine bir araştırma: İzmir ili örneği	Çalışmada amaç,hazineye ait arazilerin tarımsal üretime kazandırılmasına yönelik uzman görüşlerini belirlemektir. Türkiye'de atıl durumdaki tarım arazilerinin üretime kazandırılması için alternatif üretici profillerinin ortaya konması gerektiği vurgulanmaktadır.	İzmir İli Ziraat Mühendisleri Odası kayıtlı 67 üye ve 67 üye olmayan toplam 134 uzmanla yapılan görüşmelerde, atıl arazilerde üretim kararında etkili faktörler olarak kiraya verilen araziler, girdi hibe desteği, ahım garantisi ve kredi-hibe desteği öne çıkmıştır. Uzmanlar, Arazi Edindirme Kurumunu'nun şeffaf, tarafsız ve demetimli olmasını savunarak, tarım arazilerinin devlet tarafından yönetilmesi ve ziraat mühendislerinin üretim planlamasında daha aktif rol alması gerektiğini vurgulamıştır.
Bahadır (2022)	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Zootekni Anabilim Dalı	Fırat havzasında kırsal kalkınmanın gerçekleştirilmesinde başarılı tarımsal üretim için üretim parametrelerinin belirlenmesi	Çalışma,Türkiye'nin önemli hayvancılık üretim merkezlerinden biri olan Fırat Havzasının hayvansal potansiyelini ve başarılı üretim için gerekli faktörleri belirleyerek, bölgedeki tarım işletmeleri üzerinden tarımsal üretim ve destekleme süreçlerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.	Fırat Havzasındaki illerdeki tarım işletmeleri sahiplerinden elde edilen verilerle yapılmıştır ve veriler arasındaki farklılıklar Ki kare testiyle analiz edilmiştir. Çiftçilerin yoksulluk riskini azaltmak ve üretime kazandırmak için mevcut destekleme ve hibe olanaklarının artırılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca, bölgesel farklılıkları gidermek ve üreticilerin tekrar tarıma teşvik edilmesi için yeni bir destekleme modeline ihtiyaç duyulmaktadır.
Gümüş Ataşer (2022)	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Sosyoloji Anabilim Dalı	Tarım aktör ağ teorisi ile bakmak: Antalya'da örtü altı tarımsal üretim	Bu çalışmanın amacı, örtü altı tarımsal üretimdeki ekolojik, ekonomik ve sosyal belirsizlikleri ve riskleri incelemektir. İnsan dışı aktörlerin (toprak, tohum, su, vb.) ve üreticilerin karşılaştığı zorlukları analiz etmektedir.	Çalışma, örtü altı tarımsal üretimin ekolojik, ekonomik ve sosyal belirsizlikleri artırdığını göstermektedir. Üretim sürecinde yer alan insan dışı aktörlerin (toprak, su, tohum) ve üreticilerin etkileşimleri, verimlilik sorunlarını zorlamaktadır. Sonuç olarak, örtü altı üretim süreçleri, kendi varoluş koşullarını tehdit eden dönüşümlere yol açmaktadır.
Karabulut (2022)	Adnan Menderes Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Amasya ili tarla tarımında uygulanan tarımsal üretim desenlerinin tarım makinelerinin işletmeciliği açısından irdelemesi	Bu araştırma, Amasya ilindeki tarla tarımında yaygın olarak yetiştirilen ürünlerin üretiminde kullanılan tarım alet ve makinelerinin işletmecilik değerlerini hesaplayarak bir veri tabanı oluşturmayı amaçlamaktadır.	Çalışma sonuçlarına göre, en yüksek iş başarıları (ha.h-1) kuru soğanda (35,45 ha.h-1) gözlemlenirken, en düşük iş başarıları ise mısırdaki (12,18 ha.h-1) tespit edilmiştir. Makine kullanım masrafları ise en yüksek kuru soğanda (673,40 TL.ha-1) bulunurken, en düşük masraf mısırdaki (385,85 TL.ha-1) kaydedilmiştir. Araştırma, kombine makine kullanımının artırılmasıyla iş başarılarının artırabileceği ve masrafların azaltılabileceği sonucuna ulaşmıştır.
Üstündağ (2022)	Adnan Menderes Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Sosyoloji Anabilim Dalı	Tarımsal üretimin dönüşümü ve akıllı tarım	Amaç, dijitalleşme ve Tarım 4.0 uygulamalarının tarımsal üretimde verimlilik ve maliyet üzerindeki etkilerini incelemektir	Yapılan derinlemesine görüşmelerle, dijital tarım uygulamalarının üreticilerle entegrasyonunun önemine vurgu yapılmıştır. Aydın/Koçarlı/daki Kasaplar Köyü'nde yapılan görüşmelerde, çiftçilerin %87'sinin dijital tarımın faydalarını kabul ettiği, %65'inin bu teknolojileri kullanmayı planladığı, ve %50'sinin maliyetlerin azaldığını belirttiği görülmüştür.
Gün (2022)	Harran Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde ekim yönü ve tarla tesviyesinin belirlenmesine yönelik bir çalışma	Amaç, tarımsal üretimde toprak tesviyesi uygulamalarının etkinliğini inceleyerek, verimli tarımsal uygulamaların önemini vurgulamaktır.	Araştırma sonucunda, işletmelerin tesviye öncesi ve sonrasında kot seviyelerinin A-B kotunda anlamlı şekilde azaldığı, ayrıca E-F kot seviyelerinde ve genel ortalamada da bir azalma olduğu tespit edilmiştir; bunun yanı sıra, eğitim değerlerinde A-B, C-D, E-F kotlarında ve genel ortalamada bir azalma gözlemlenmiş, ancak bu değişikliklerin istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı belirlenmiştir.
Korucu (2022)	Dokuz Eylül Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Atatürk İllöleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde çiftçi mübadiller (1923-1930)	Amaç,Yunanistan ve Türkiye arasındaki zorunlu nüfus değişimi antlaşması sonucunda göç eden çiftçi mübadillerin, her iki ülkenin tarımsal üretim süreçlerine entegrasyonu ve bunun mübadillerin ekonomik hayatlarına etkisini araştırmaktır.	Çiftçi mübadillerin yerleştiriliş süreçleri, devletin onları üretime katma çabaları, üreticileri tarım ürünleri ve katkı sağladıkları alanlar bu çalışmanın kapsamına girmektedir. Ayrıca, göç etkileri ülkenin tarımına sağladıkları katkılar ve bu katkılarının ekonomik ve sosyal etkileri de değerlendirilmiştir.
Üçgöz (2022)	Selçuk Üniversitesi	Doktora	Türkiye	İktisat Anabilim Dalı	Doğrudan gelir desteği ödemelerinin tarımsal üretime etkisi: Türkiye örneği	Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de 1980-2020 döneminde uygulanan doğrudan gelir desteği politikalarının tarımsal üretime olan etkilerini incelemektir.	Doğrudan gelir desteği, Türkiye'deki tarımsal üretimi hem kısa hem de uzun dönemde pozitif yönde etkilemiştir. ARDL modeline göre, doğrudan gelir desteği tarımsal üretimi kısa dönemde %0,25, uzun dönemde ise %0,45 oranında artırmıştır ve bu etki istatistiksel olarak anlamlıdır. Ayrıca, traktör sayısının yıllık artışı %1,35 oranında üretim artışı sağlamış ve tarımsal ihracatın ise yıllık %0,9 oranında tarımsal üretimi artırdığı tespit edilmiştir.
Açar (2021)	Mef Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı	Türkiye'de 2000'li yıllarda tarım politikalarının gıda güvenecisi ve tarımsal üretime etkileri: Bayramiç ilçesi örneği	Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de tarım politikalarının gıda güvenecisi üzerindeki etkilerini incelemek ve küçük aile işletmeleri gibi temel paydaşların ekonomik ve sosyal durumlarını, ulusal ve uluslararası faktörler çerçevesinde değerlendirmektir.	Türkiye'de küçük aile işletmelerinin gıda güvenecisi açısından kritik bir rol oynadığı, ancak aynı zamanda bu grupların ekonomik ve sosyal kırılganlıklarından da artığı belirlenmiştir. Tarımda uygulanan neoliberal politikaların, özellikle ekonomik krizler ve istikrarsızlıklar nedeniyle, yerel üreticiler üzerinde olumsuz etkiler yarattığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, gıda güvenecisi sağlamak için tarımsal üretimin sürdürülebilirliğine yönelik daha etkili ve kapsayıcı politikalara ihtiyaç duyulduğu sonucuna varılmıştır.
Bolat (2021)	İstanbul Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Beşeri ve İktisadi Coğrafya Bilim Dalı	Erbaa ovasında tarımsal üretim ve üreticilerin küresel iklim değişikliğine yönelik bilgi ve algı düzeylerinin belirlenmesi	Bu çalışmanın amacı, Erbaa Ovası'ndaki tarımsal üretimin mevcut durumunu incelemek ve tarımsal üreticilerin küresel iklim değişikliği konusunda bilgi ve algı düzeylerini belirlemektir.	Erbaa Ovası'ndaki anket sonuçlarına göre, 200 üreticinin %72'si küresel iklim değişikliğinin tarımsal üretime olumsuz etkileri olduğunu belirtmiş ve %63'ü iklim değişikliğine uyum sağlamak için bilgilendirme ve teknik desteğe ihtiyaç duyduğunu ifade etmiştir. Analizler, sulama suyu kaynaklarının azalması ve verim kayıplarının arttığını göstererek, çiftçilerin acil tedbirler alması ve devletin sürece aktif rol oynaması gerektiğini vurgulamaktadır.
Balı (2021)	Harran Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde coğrafi işaretin üreticiler üzerindeki etkileri: Adıyaman ve Şanlıurfa ili örneği	Bu çalışmanın amacı, Şanlıurfa ve Adıyaman illerinde coğrafi işaretli tarımsal ürünlerin üretici ve bölge ekonomisi üzerindeki sosyo-ekonomik etkilerini incelemek ve bu ürünlerin etkin kullanımını engelleyen faktörlerle ilgili çözüm önerileri sunmaktır.	Anket sonuçları, coğrafi işaretli ürünlerin üreticilere sağladığı faydaların üreticilerin beklentilerini tam olarak karşılamadığını göstermiştir; özellikle, üreticilerin %68'i coğrafi işaretli ürünlerin fiyat artışına katkı sağladığını belirtirken, %54'ü ise ürünlerin tanıtımı ve isminin korunması konusunda olumlu beklentiler taşımaktadır. Çalışma, coğrafi işaretli ürünlerin etkin kullanımını engelleyen sorunların çözülmesi için mevzuatın daha sıkı uygulanması gerektiğini ve kooperatiflerin aktif katılımının bölgesel kalkınmaya katkı sağlayabileceğini vurgulamaktadır.

Korkmaz (2021)	Eskişehir Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Anabilim Dalı	Uzaktan algılama tekniklerinin tarımsal üretimdeki su ayak izinin hesaplanmasında kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi	Bu çalışma, su ayak izi hesaplamalarını kolaylaştırmak amacıyla uzaktan algılama ve coğrafi bilgi sistemleri kullanarak yenilikçi bir yöntem geliştirmeyi ve Türkiye genelindeki su kullanımını analiz ederek sürdürülebilir su yönetimi için bir model oluşturmayı hedeflemektedir.	Türkiye genelinde su ayak izi bileşenleri detaylı olarak hesaplanmıştır. Toplam evapotranspirasyonun (ET) 113,7 milyar m ³ , mavi su bileşeninin 68,6 milyar m ³ /yl ve yeşil su bileşeninin 45,1 milyar m ³ /yl olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi için önemli veriler sunmakta ve su ayak izi hesaplamalarında gelecekteki çalışmalara rehberlik edebilecek yenilikçi bir yöntem sağlamaktadır.
Yıldırım (2020)	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde kadın girişimcilerin yeri: Kahramanmaraş ili Elbistan ilçesi örneği	Bu çalışmanın amacı, kadın girişimciliğine etki eden faktörleri belirlemek, kırsal kesimdeki kadınların tarımsal üretime katılım düzeylerini incelemek ve karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri sunmaktır.	Araştırmada, ankete katılan kadın girişimcilerin yaş ortalamasının 34 olduğu ve çoğunluğunun ilköğretim mezunu olduğu tespit edilmiştir. Kadınların tarımsal girişimcilik faaliyetlerine katılım nedeninin para kazanma isteği olduğu belirlenmiştir. Geleneksel yetiştirme tarzı, girişimcilikte en büyük sorun olarak görülmüş ve bu sorunun eğitim, bilinçlendirme faaliyetleri ve desteklerin artırılmasıyla aşılabileceği vurgulanmıştır.
Avanoz (2020)	Batman Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı	Türkiye'de tarımsal üretimin su ayak izinin hesaplanması	Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye'de 2008-2018 yılları arasında tarımsal üretimin su ayak izini detaylı olarak hesaplamak ve bu doğrultuda temiz su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlamaktır.	Türkiye'nin 2008-2018 dönemindeki tarımsal su ayak izini hesaplayarak temiz su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine önemli veriler sunmaktadırlar. Türkiye'nin tarımsal toplam su ayak izi 106,85 milyar m ³ , yeşil su ayak izi 47,01 milyar m ³ ve mavi su ayak izi 59,84 milyar m ³ olarak belirlenmiştir. Yeşil ve toplam su ayak izi en yüksek Konya'da, en düşük ise Yalova'da tespit edilmiştir. 2006Q1-2019Q4 döneminde Türkiye'de tarımsal destek ödemeleri ile tarımsal üretim düzeyi arasında uzun dönemli bir ilişki olduğunu göstermiştir. Hacker ve Hatemi-J Bootstrap Nedensellik Testi sonuçlarına göre tarımsal destek ödemelerinden tarımsal üretim düzeyine doğru tek yönlü nedensellik tespit edilmiştir. Hatemi-J Asimetrik Nedensellik Testi, destek ödemelerindeki pozitif ve negatif şoklar ile tarımsal üretim düzeyindeki negatif şoklar arasında güçlü bir nedensellik ilişkisi olduğunu ortaya koymuştur.
Çalkmak (2020)	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Maliye Anabilim Dalı	Türkiye'de tarımsal destek ödemeleri ile tarımsal üretim düzeyi arasındaki ilişkinin analizi: Asimetrik nedensellik yaklaşımı	Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de 2006Q1-2019Q4 döneminde merkezi yönetim bütçesinden yapılan tarımsal destek ödemeleri ile tarımsal üretim düzeyi arasındaki nedensellik ilişkisini tespit etmektir.	Trakya bölgesinde ayçiçeği ve buğday üreten işletmelerin traktör kullanım etkinliğini analiz etmiş ve VZA sonuçlarına göre ortalama traktör kullanım etkinliğini 0,866, BVZA sonuçlarına göre ise 0,707 olarak hesaplanmıştır. İşletmelerin tam etkinliğe ulaşabilmeleri için traktör kullanımıyla ilgili girdilerini sırasıyla %19,24 ve %29,3 oranında azaltmaları gerektiği belirlenmiştir. Çalışma sonucunda tam etkin işletmelerin oranı %6,19 olarak bulunmuş ve işletmelerin traktör kullanımını %21,59, toplam beygir gücünü %18,19, traktör kullanım süresini ise %22,46 oranında azaltabilecekleri ortaya konulmuştur.
Abdikoğlu (2020)	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde traktör etkinliğinin analizi: Trakya bölgesi örneği	Çalışmanın amacı, Trakya bölgesinde ayçiçeği ve buğday üreten işletmelerin traktör kullanım etkinliklerini belirlemek, işletmelerin sermaye yapısını ve ekonomik performanslarını analiz ederek girdilerin etkin kullanımını artırmaya yönelik öneriler sunmaktır.	Trakya bölgesindeki 28 ilçenin tarımsal yapısı yapılan çok boyutlu ölçekleme ve kümeleme analizleriyle incelenmiş ve Keşan, Süleymanpaşa, Hayrabolu, Malkara gibi ilçelerin tarımsal açıdan en önemli olduğu, ilçelerin üç kümede toplandığı belirlenmiştir. Bu analizler, bölgedeki tarımsal üretim planlaması ve destekleme politikaları için rehber niteliği taşımaktadır. Bu bulgular, bölgedeki tarımsal üretim planlaması ve destekleme politikaları için önemli bir rehber sunmaktadır.
Tuncay (2020)	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarla Bitkileri Anabilim Dalı	Trakya'da mevcut tarımsal üretim üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, Trakya bölgesindeki üç ilim (Kırklareli, Edirne, Tekirdağ) ve bu illere bağlı 28 ilçenin tarımsal yapısını karşılaştırmalı olarak analiz ederek, bölgenin tarımsal üretim planlaması ve tarım politikalarına yönelik öneriler sunmaktır.	Afyonkarahisar ilindeki tarla tarımında yetiştirilen ürünler için kullanılan makinelerin etkinlik ve maliyet analizleri yapılmıştır. Ürünlerin efektif çalışma zamanı sırasıyla; Patates (15,48 h/ha), Şekerpancarı (8,09 h/ha), Buğday (6,05 h/ha), Arpa (5,99 h/ha) ve Haşhaş (4,43 h/ha) olarak belirlenmiştir. Ayrıca, makine kullanım masrafları sırasıyla; Arpa (10.025 TL/ha), Buğday (9.546,81 TL/ha), Şekerpancarı (6.870,5 TL/ha), Patates (6.120,02 TL/ha) ve Haşhaş (5.211,72 TL/ha) olarak hesaplanmıştır.
Bayram (2019)	Ađnan Menderes Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makinaları Ana Bilim Dalı	Afyonkarahisar ili tarla tarımında uygulanan tarımsal üretim desenlerinin tarım makinelerini işletmeciliği açısından irdelemesi	Çalışmanın amacı, Afyonkarahisar ilinde tarla tarımında yetiştirilen ürünler için toprak işleme, ekim ve kültürel işlemlerde kullanılan makinelerin etkinlik ve maliyet analizlerini yaparak, her bir üretim deseni için zaman ve masraf analizleri yaparak veri tabanı oluşturmaktır.	Erzurum ilinde sıcaklıkların 2100 yılına kadar 2-7°C arasında artması ve yaz mevsiminde yağışların %2-3 oranında azalması öngörülmektedir. Stoklık artışı, bitkisel üretimde verimliliği düşürürken, suya olan ihtiyacı ise daha da artıracak sonucuma varılmıştır. Bu değişimlerin, tarım sektöründe verimlilik kayıplarına yol açabileceği ve su yönetimi stratejilerinin önemini artırdığı vurgulanmaktadır.
Erdoğan (2019)	Atatürk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Politikası ve Yayın Bilim Dalı	İklim değişikliği senaryolarının Erzurum özelindeki tarım sektörüne olan olası etkilerini incelemek ve iklim değişikliğine uyum sağlamak için alınması gereken önlemleri belirlemektir.	Bu çalışmanın amacı, iklim değişikliğinin Türkiye ve Erzurum özelindeki tarım sektörüne olan olası etkilerini incelemek ve iklim değişikliğine uyum sağlamak için alınması gereken önlemleri belirlemektir.	Toprak kalitesi indekslerinin farklı yöntemlerle hesaplanması sonucunda, TKİ, TKİPCA ve TKİAHP değerlerinin birbirlerinden önemli ölçüde farklı olduğu tespit edilmiştir. Uzman görüşüne göre, toprak kalitesine en yüksek katkıyı sağlayan parametre %22 ile tekstür olurken, en düşük etki %4 ile kireç içeriğinden kaynaklanmıştır. Tarla bitkileri ekili alanlar ve meyve bahçelerinde toprak kalite indekslerinin en düşük olduğu, organik madde içeriği, agregat stabilitesi, hacim ağırlığı, pH ve elektriksel iletkenliğinin toprak kalitesi üzerinde önemli etkiler yarattığı belirlenmiştir.
Algür Avcı (2019)	Sürt Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı	Yoğun tarımsal üretimin yapıldığı Yulcan Dicle havzasında toprak kalitesinin farklı yöntemlerle değerlendirilmesi	Bu çalışmanın amacı, yoğun tarımsal üretimin yapıldığı Yulcan Dicle Havzası'nda toprak kalitesi indeksinin farklı yöntemlerle belirlenmesi ve alansal değişkenliğinin jeostatistiksel yöntemlerle haritalanarak, sürdürülebilir tarım için uygun amensajman yöntemlerinin geliştirilmesidir.	Gelecekte şeker pancarı üretiminde büyük bir değişiklik beklenmemekte birlikte, nüfus artışı nedeniyle şeker arzının yetersiz olacağı öngörülmektedir. Stokluk artışı ve yağış azalışlarına bağlı su kaynaklarındaki yetersizlik, modern sulama tekniklerinin uygulanmasını zorunlu hale getirecektir. Şeker pancarı veriminin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmazsa, gelecekte hem şeker hem de yan ürünlerde dışa bağımlılık artacaktır.
Döşer (2019)	İstanbul Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	İklim Değişikliği Anabilim Dalı	İklim değişikliğinin İç Anadolu Bölgesi'nde şeker pancarının tarımsal üretim ekonomisi üzerine olası etkileri	Çalışmanın amacı, iklim değişikliği senaryoları ışığında Türkiye'deki şeker pancarı üretimi ve ekonomisindeki değişimleri inceleyerek, gelecekte şeker pancarı veriminde yaşanacak olası değişiklikleri tahmin etmek ve tarımsal sulama ile verim artışı stratejilerini değerlendirmektir.	

Parlakçı Doğan (2019)	Harran Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Şanlıurfa-Harran ovasında tarımsal üretimde suyun ekonomik analizi	Çalışmanın amacı, Şanlıurfa-Harran Ovası'nda tarımsal sulama suyu kullanımının ekonomik değerini belirlemek, su işletmeciliği, fiyatlandırma ve tarımsal damşmanlık için ödeme istiklilğini incelemektir.	Şanlıurfa-Harran Ovası'nda tarımsal sulama için kullanılan 1 m ³ su ile elde edilen gayrisafi üretim değeri 0.812 TL olarak hesaplanmıştır. Tarımsal damşmanlık için ödeme yapan çiftçilerin oranı %22.90 olup, ortalama ödeme miktarı 17.67 TL'da olarak belirlenmiştir. Ayrıca, çiftçilerin eğitim seviyeleri ve gelirlerinde artış sağlanması için eğitim ve yayım faaliyetlerinin artırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.
Gültekin (2019)	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Mahalleyle dönmüş kırsal alanların tarımsal üretim yapısındaki değişiklikler: Kahramanmaraş ili örneği	Bu çalışmanın amacı, Kahramanmaraş ilinde 6360 Sayılı Yasa ile mahalleyle dönmüş köylerin tarımsal yapısındaki değişiklikleri belirlemektir.	Çalışma sonuçlarına göre, Kahramanmaraş ilindeki kırsal alanlarda bulunan mahallelerin %68'inin imara açıldığı belirlenmiştir. Tarımsal arazileri imara açılan üreticilerin %45,6'su arazilerini imara açılmasından memnun değildir. Ayrıca, tarımsal üretim yapısındaki değişikliklerden memnun olma düzeyi, üreticilerin tarımsal tecrübeleri ve arazi varlıklarıyla ters yönlü bir ilişki göstermektedir.
Bilir (2019)	Harran Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Kızıltepe bölgesinde tarımsal üretimde anız yönetiminin saptanması üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, Mardin İli Kızıltepe İlçesine bağlı tarımsal işletmelerde anız yönetimi uygulamalarını incelemek, çiftçilerin anız değerlendirme yöntemlerini ve bu konudaki bilinç düzeylerini belirlemektir.	Araştırma sonuçlarına göre, Kızıltepe'deki tarımsal işletmelerin yalnızca %11,3'ü anız parçalama kullanmakta ve %86,2'si anız yakmaktadır. Anız yönetimi konusunda ziraat mühendislerine veya kamu kuruluşlarına danışılan oranı %7 ile sınırlıken, danışmayanların oranı %93'tür. Eğitim düzeyi yüksek olan (üniversite mezunu) çiftçilerin, anız yönetimi konusunda daha bilinçli davranarak anız yakma oranlarının en düşük olduğu tespit edilmiştir.
Kaymakçı Avcı (2019)	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Coğrafya Anabilim Dalı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde tarımsal üretim ile iklim değişikliği arasındaki ilişkinin incelenmesi	Bu çalışmanın amacı, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde iklim değişikliğinin tarımsal faaliyetler üzerindeki etkilerini incelemek ve sıcaklık, yağış gibi iklim elementlerindeki değişimlerin buğday, arpa ve mısır gibi temel tarımsal ürünlerin üretim ve verim değerleri üzerindeki etkilerini analiz etmektir.	Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 1970-2017 yılları arasında yıllık ortalama sıcaklıkların artış eğilimi gösterdiği, yağışların ise azalış eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bölgedeki sıcaklık artışının, özellikle buğday, arpa ve mısır üretiminde verimlilik kaybına yol açtığı; yağış miktarındaki azalmamın ise sulama ihtiyacını artırdığı belirlenmiştir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre, yağış miktarındaki %10'luk bir azalma, buğday veriminde %3'e kadar düşüğe neden olabilmektedir.
Törüz (2019)	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Uluslararası Ticaret Ve Finansman Anabilim Dalı	Tarımsal üretimin dış satımdaki önemi: Türkiye karşılaştırması	Bu çalışmanın amacı, Türkiye tarım sektörünün mevcut durumunu analiz etmek, gerileme nedenlerini belirlemek ve Hollanda tarımından esinlenerek sürdürülebilir çözümler geliştirmek için öneriler sunmaktır.	Türkiye, coğrafi avantajlarına rağmen birçok tarım ürününe dışa bağımlı bir duruma gelmiştir. Hollanda, teknoloji ve bilin odaklı tarım modeli sayesinde yıllık 122 milyar Euro'luk ihracat gerçekleştirmekte ve dünya tarımında öncü bir konumda yer almaktadır. Türkiye'nin tarım sektörünü yeniden canlandırabilmesi için modern üretim tekniklerini benimsemesi ve örgütlü üretim sistemine geçiş yapması önem taşımaktadır.
Esgilli (2019)	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Anabilim Dalı	Tarımsal üretimin dış satımdaki önemi: Türkiye karşılaştırması	Bu çalışmanın amacı, Konya'nın Çumra İlçesi Alibeyhüyüğü Mahallesi'ndeki çiftçilerin sürdürülebilir tarımsal üretim teknolojilerini benimsemelerinin sosyo-ekonomik sonuçlarını incelemektir.	Konya'nın Çumra ilçesindeki çiftçilerin sürdürülebilir tarımsal üretim teknolojilerini benimsemelerinin sosyo-ekonomik etkileri incelenmiştir. Danelik mısır ve şeker pancarı üretiminde kullanılan sulama sistemlerinin verimliliğe etkisi, sırasıyla %47 ve %27 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, şeker pancarı üretiminde damlama sulama sisteminin polar oranı %12,5 oranında etkilendiği bulunmuş ve demografik faktörlerin gübre kullanımı ve sulama sistemi seçimi üzerinde belirgin bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir.
Başaranoğlu (2019)	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından genç çiftçilerin çiftçiliği algılamaları ve çiftçilik yapma eğilimlerinin belirlenmesi: Isparta ili örneği	Bu çalışmanın amacı, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından genç çiftçilerin çiftçiliği algılamaları ve çiftçilik yapma eğilimlerinin Isparta ili örneğinde belirlenmesidir.	Araştırma sonuçlarına göre, genç çiftçilerin ortalama yaşı 28.40 yıl, deneyim süresi ise 11.02 yıl olarak belirlenmiştir. Genç çiftçilerin %67.27'si gelecekte çiftçiliğe devam etmeyi planlarken, %30.91'i kente göç etmeyi düşünmektedir. Ayrıca, çiftçiliği sadece bitkisel üretimden kazanç sağlanabilir ve hem bitkisel hem de hayvansal üretim yapanlar arasında, tarım sektörüne yönelik ilgi ve desteklerin etkisi açısından önemli farklılıklar bulunmuştur.
Urhan (2019)	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Sıfır toprak işlenmeli tarımsal üretim yönteminin ikinci ürün mısır üretiminde uygulanması üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, ikinci ürün mısır tarımında sıfır toprak işleme, koruyucu toprak işleme ve geleneksel toprak işleme yöntemlerinin enerji verimliliği, yakıt tüketimi, insan gücü ihtiyacı, makina gücü gereksinimleri ve verimlilik üzerindeki etkilerini karşılaştırarak enerji bilançolarını belirlemektir.	Bu çalışmada, ikinci ürün mısır tarımında sıfır toprak işleme yönteminde en yüksek verim 6.03 ton/ha ile elde edilirken, geleneksel toprak işleme yönteminde en düşük verim 5.45 ton/ha olarak tespit edilmiştir. Yakıt tüketimi sıfır toprak işleme yönteminde 25.73 l/ha, geleneksel toprak işleme yönteminde ise 49.38 l/ha olarak bulunmuştur. İnsan gücü ihtiyacı sıfır toprak işleme yönteminde 7.498 h/ha, geleneksel toprak işleme yönteminde ise 14.156 h/ha olarak belirlenmiştir.
Alptekin (2018)	İğdır Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Zootekni Anabilim Dalı	Tarımsal üretim ve pazarlama açısından (organizasyon) sorumlunun, hayvancılık işletmelerinde analizi: İğdir örneği	Bu çalışmanın amacı, İğdir ilinde hayvancılık üreticilerinin organizasyon sorunlarına çözüm bulmak için diskriminant analizi ve Khi-kare metodlarını kullanarak üretim ve pazarlama imkanlarını değerlendirip çözüm önerileri sunmaktır.	135 hayvancılık işletmesinden elde edilen verilerle yapılan analizler sonucunda, üreticilerin %58.5'inin mevcut kooperatif ve birliklere olumsuz görüş belirttiği, %76.2'sinin tabandan gelen bir örgütlenmeye ihtiyaç duyduğunu ifade ettiği bulunmuştur. Ayrıca, üreticilerin %62.5'i, kooperatiflerdeki bilgi eksikliklerini önemli bir problem olarak değerlendirmişti. Sonuç olarak, organizasyonel sorunların çözülmesi için daha etkin ve üreticiye dayalı bir örgütlenme modelinin geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.
Divana (2018)	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı	Mevsimlik tarımsal üretimde çalışma ilişkileri düzenleyicisi olarak tarım araçları	Bu tezin amacı, Şanlıurfa ilinde yapılan anketler aracılığıyla tarım araçlarının tarımsal işgücü piyasasında düzenleyici rolünü incelemektir. Çalışma, tarım araçlarının işçi ve işveren ilişkilerinin yanı sıra, çalışma koşulları, ücretler, sağlık, barınma ve sosyal güvenlik gibi faktörlere etkisini ele almıştır.	Şanlıurfa ilinde yapılan 50 anket ile tarım araçlarının tarımsal işgücü piyasasında düzenleyici rolü incelenmiştir. Tarım araçlarının işçi ve işveren arasındaki ilişkilerin yanı sıra, sağlık, barınma ve sosyal güvenlik gibi faktörlere etkisi de ortaya konulmuştur. Elde edilen verilere göre, tarım araçlarının işgücü piyasasında önemli bir rol oynadığı ve kayıtdışı faaliyetlerin yaygın olduğu belirlenmiştir.

Bıtrak (2018)	Süleyman Demirel Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Eğirdir Gölü çevresinde tarımsal üretimin çevresel risklerini incelemek ve çevre dostu tarımsal üretim yöntemlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik önerilerde bulunmaktır.	Bu çalışmanın amacı, Eğirdir Gölü çevresinde tarımsal üretim yapan çiftçilerin çevresel tutumlarını belirleyerek, tarımsal üretimin çevresel risklerini incelemek ve çevre dostu tarımsal üretim yöntemlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik önerilerde bulunmaktır.	Eğirdir Gölü çevresindeki 135 üreticiden toplanan verilerle, çevresel etkiler ve çiftçilerin çevresel tutumları incelenmiştir. ÇATAK kapsamında olan üreticilerin %38,52'sinin çevre dostu tarımsal uygulamalara yöneldiği ve bu grubun başlıca sulama, erken uyarı sistemleri ve organik tarım gibi yöntemleri tercih ettiği belirlenmiştir.
Yalıncağlı (2018)	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı	Kuşaktan kuşağa tarımsal üretimde çocuk işçiliği: Patates tarımı Ödemiş-Kiraz ilçeleri (İzmir) örneği	Bu çalışmanın amacı, İzmir'in Ödemiş ve Kiraz ilçelerinde tarımsal üretimde çocuk işçiliğinin biçimlerini araştırmak ve tarımsal üretimde çocuk emeğinin ortaya çıkış nedenlerini incelemektir.	Tarımsal üretimde çalışan işçiler ağırlıklı olarak kadınlardan oluşmakta ve çocukluklarından itibaren bu işin içinde yer almaktadırlar. Kadınların ve çocukların enformel iş ilişkilerindeki rolü, kuşaktan kuşağa devran eden bir tarım işçiliği döngüsünü ortaya koymaktadır. Bu durum, çocuk işçiliğinin nedenleri arasında yoksulluk, aile emeği kullanımı ve tarımda sürekliliğin önemli bir ver tuttuğunu göstermektedir.
Arslan (2017)	Işık Üniversitesi	Yüksek Lisans	İngilizce	Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı	Optimization of fertile land usage and agricultural production of Turkey	Türkiye'nin tarımsal üretimini artırmaya yönelik bir optimizasyon modeli geliştirmeyi amaçlamaktadır.	Model, verimli arazilerin kullanımını optimize ederek, tarımsal üretimi artırmayı ve iç talebi fazlasıyla karşılamayı hedeflemektedir. Ayrıca, imara açılan tarım toprakları ve kuraklık gibi sorunlar da bu modelle ele alınarak, verimli toprakların korunması ve sürdürülebilir üretimin sağlanması için çözüm önerileri sunulmaktadır.
Köse (2017)	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Yüksek Lisans	İngilizce	İktisat (İngilizce) Anabilim Dalı	The productivity of Turkey's agricultural production on provincial basis	Bu çalışma, 2007-2015 yılları arasında Türkiye'deki 81 ilin tarımsal üretiminin verimliliğini incelemeyi amaçlamaktadır.	Veri Zarfama Analizi (DEA) tabanlı Malmquist Verimlilik İndeksi yöntemiyle yapılan analizde, tarımsal üretim verimliliğinin 81 ildeki ekonomik etkinliğini gösteren sonuçlar elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, Hakkari'nin tarımsal verimliliğini en fazla artıran il olduğu, Karaman'ın ise verimliliğin en fazla azaldığı il olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak, Türkiye'deki tarımsal verimliliğin arttığı gözlemlenmiştir.
Yelen (2017)	Ankara Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Türkiye'de tarımsal üretim ve gıda talebi	Tez çalışmasının amacı, Türkiye'de tarımsal üretimin gıda talebini karşılama düzeyini ve zaman içinde gıda maddeleri arz ve talep dengesindeki değişimleri incelemektir.	Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'de tarımsal üretim, özellikle baklagiller ve kırmızı et gibi ürünlerde tüketim talebini karşılayamaz hale gelmiştir ve bu açık ithalat yoluyla giderilmeye çalışılmaktadır. Beslenme kompozisyonunda bitkisel gıdaların ağırlıkta olması yeterli ve dengeli beslenmeyi engellerken, gelir dağılımındaki eşitsizlik ve yüksek gıda fiyatları düşük gelirli grupların gıdaya erişimini olumsuz etkilemektedir.
Or Ceyhan (2017)	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	İşletme Anabilim Dalı	İklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerine etkisi ve tarım üretimi ve enflasyon: Panel veri seti analizi	Çalışmanın amacı, iklim değişikliğinin tarımsal üretime etkisini ve bu etkinin enflasyon üzerindeki dolaylı yansımalarını küresel ölçekte panel veri seti kullanılarak analiz etmektir.	Çalışma, iklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki etkilerini 1961-2013 dönemi verilerine dayanarak incelemeyi ve 49 ülke için oluşturulan panel veri setini kullanmıştır. Yapılan analizler, sıcaklık artışının tarımsal üretime genel olarak pozitif etkisi olduğunu, ancak yağış ve gün içi sıcaklık farkındaki değişimlerin üretimi olumsuz etkilediğini ortaya koymuştur. Eşik değer regresyon modeli ile yağış değişimlerinin düşük enlemlerde pozitif, yüksek enlemlerde ise negatif etkiler yarattığı tespit edilmiştir.
Afşin Ünal (2017)	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Çiftçilerin tarımsal üretim yapma amaçlarının belirlenmesi üzerine bir araştırma: Kahramanmaraş ili örneği	Çalışmanın amacı, Kahramanmaraş ili Merkez ilçelerine bağlı Aksu Nehri çevresindeki mahallelerde çiftçilerin tarımsal üretime ilişkin ana amaçlarını ve bu amaçların tarımsal üretim karar süreçlerine etkilerini belirlemektir.	Çiftçilerin tarımsal üretimdeki en öncelikli amacının ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamak olduğu, ardından toprağı koruma ve maksimum kâr sağlama hedeflerinin izlediği belirlenmiş, sosyo-ekonomik yapılar ve bölgedeki kirlilik düzeyinin üretim kararlarına etkileri analiz edilmiştir. Ayrıca, çiftçilerin işletmeyi gelecek nesillere devretme ve toplumun gıda ihtiyacını karşılama gibi hedeflere daha az öncelik verdikleri bulunmuştur.
Arslan (2017)	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	İktisat Anabilim Dalı	Türkiye'de uygulanan tarımsal destekleme politikalarının tarımsal üretim üzerine etkisinin incelenmesi	Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de uygulanan tarımsal desteklemeler ile tarımsal üretim arasındaki nedensellik ve eşbütünlük ilişkisini incelemektir.	1981-2016 döneminde Türkiye'deki tarımsal destekleme politikaları ile tarımsal üretim arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Granger nedensellik ve Johansen eşbütünlük testleri sonuçlarına göre, tarımsal desteklemeler ile tarımsal üretim arasında doğrudan bir nedensellik ilişkisi bulunmamıştır. Bu bulgular, tarımsal üretim artışında desteklerden ziyade diğer faktörlerin daha etkili olduğunu ve destekleme politikalarının etkinliğinin gözden geçirilmesi gerektiğini göstermektedir.
Aydın Eryılmaz (2017)	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Samsun ili Bafra ilçesinde çevresel sürdürülebilir tarımsal üretimi sağlayan optimum işletme organizasyonunun belirlenmesi	Bu araştırma, Samsun ili Bafra ilçesinde çevresel sürdürülebilir tarımsal üretimi sağlayacak optimum işletme organizasyonunu belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.	Samsun'un Bafra ilçesinde konvansiyonel tarım yapan işletmeler, gelirlerinin %86,76'sını bitkisel üretimden elde etmekte ve faaliyetlerinin %78,23 oranında öz sermayeye dayalı olarak yürütülmektedir. İyî tarım uygulamalarına geçişte brüt kârda azalma görülmüşse rağmen, bu kayıplar %54,02'si iyî tarım desteğiyle karşılanabilmektedir. Destekleme programlarının, brüt kâr kaybını tam karşılayacak ve işletme büyüklük gruplarındaki dengesizliği giderecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.
İmamoğlu (2017)	Adnan Menderes Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tarımsal danışmanlık hizmetinin tarımsal üretim üzerine etkilerinin analizi: Balıkesir ili örneği	Bu çalışmada, Balıkesir ilindeki tarımsal işletmelerde Tarımsal Danışmanlık Hizmeti'nden (TDH) yararlanan ve yararlanmayan işletmeleri karşılaştırarak, TDH'nin üretim, verim ve gelir üzerindeki etkilerini karşıt durum etki değerlendirme yöntemiyle analiz etmeyi amaçlamaktadır.	Tarımsal Danışmanlık Hizmeti (TDH) alan işletmelerin yıllık toplam tarımsal gelirlerinin, TDH'den yararlanmayan işletmelere göre işletme başına ortalama 4.986 ₺ daha fazla olduğu belirlenmiştir. TDH'den yararlanmış üreticiler için yapılan analiz, bu hizmetin sağladığı gelir artışını, hizmetten yararlanılmaması durumunda elde edilecek gelire göre ortalama 4.972 ₺ fazla olduğunu göstermiştir.
Kayabaş (2016)	Namık Kemal Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	İstanbul ili Silivri ilçesinde tarımsal üretim ve yayım yaklaşımlarının analizi üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, İstanbul ili Silivri ilçesinde tarımsal yapıyı ve tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinin etkinliğini inceleyerek mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerilerini değerlendirmektir.	Silivri İlçesi'nde tarımsal üretimin büyük ölçüde bitkisel üretime dayandığı ve üreticilerin eğitim seviyelerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri, çiftçiler tarafından olumlu değerlendirilmiş ancak hizmetlerin etkinliğinin artırılması ve daha geniş bir üretici kitlesine ulaşılması gerektiği vurgulanmıştır.

Söğüt (2016)	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Anabilim Dalı	Afşin-Elbistan termik santral sahasında kazı-dolgu alanının tarımsal üretim açısından değerlendirilmesi	Bu çalışmanın amacı, Afşin Elbistan Termik Santrali havzasındaki kazı-dolgu alanlarını tarımsal üretim ve ormancılık açısından değerlendirmek ve bu alanların sürdürülebilir şekilde kullanılabilmesi için uygun yöntemler önermektir.	Araştırma alanındaki topraklar, yüksek pH, EC, kadmiyum (Cd) ve nikel (Ni) içerikleri nedeniyle bitki gelişimini olumsuz etkileyebilecek özellikler göstermektedir. Termik santral atığı olarak kül ve cürufur, kazı alanlarında derilere serilmesi ve üzerinin sıkıştırılarak bariyer oluşturulması, olumsuz etkilerin bitki kök bölgesine ulaşmasını azaltabilir. Bu alanların sürdürülebilir kullanım için detaylı araştırmalar yapılması önerilmektedir.
Atay (2015)	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Doktora	İngilizce	Yer Sistem Bilimi Bilim Dalı	The impact of climate change on agricultural production in mediterranean countries	Bu çalışmanın amacı, Akdeniz ülkeleri için iklim değişikliğinin tarım üzerine etkilerini incelemek ve kırılma noktası ile ekonometrik analizler yaparak bu etkileri değerlendirmektir.	Kuzey Afrika ülkelerinin, Güney Avrupa ülkelerine kıyasla iklim değişikliğine uyum kapasitelerinin daha düşük olduğu ve bu nedenle daha kırılma noktasına ulaştığı tespit edilmiştir. Ayrıca, sıcaklık artışlarının buğday ve mısır üretimi üzerinde önemli etkiler yarattığı belirlenmiştir. Örneğin, sıcaklıkta %1'lik bir artış, buğday verimliliğinde Küme-1 ve Küme-2 ülkelerinde sırasıyla %0,3'lük bir düşüşe ve %1'lik bir artışa yol açmaktadır. Mısır üretimi de sırasıyla %0,36 ve %0,67 oranında azalırken, bu artışlar %2 ve %2,8 olarak gözlemlenmiştir.
Ünal (2014)	Ankara Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Sosyal Çevre Bilimleri Anabilim Dalı	Göçün kırsal değişime ve tarımsal üretime etkisi: Çankırı ili köyleri üzerine bir araştırma	Bu çalışma, Çankırı ili Yapraklı ilçesi orman köyleri ile Kızılirmak ilçesi ova köylerindeki sosyo-ekonomik, tarımsal ve toplumsal yapıyı karşılaştırmalı olarak inceleyerek, bu iki farklı köy tipinin sahip olduğu yapısal özellikler açısından farklılıklarını ortaya koymayı amaçlamaktadır.	Çankırı ili Yapraklı ve Kızılirmak ilçelerine bağlı 4 köyde yapılan araştırma sonuçlarına göre, orman ve ova köyleri arasında belirgin farklılıklar tespit edilmiştir. Ova köylerinde, 200 hane reisliyle yapılan görüşmelerde, hane reislerinin yaşı, eğitimi, sahip olduğu arazi büyüklüğü, ürün çeşitliliği ve yıllık gelir gibi konularda orman köylerine kıyasla daha olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Bununla birlikte, sosyal güvenlik, aile yapısı ve arazi işlenme şekli gibi başlıklarda her iki köy tipi arasında benzerlikler gözlemlenmiştir.
Küp (2013)	Harran Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde yabancı otun alternatif mücadelede sıcak köpük uygulamaları üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, sıcak köpük yöntemi kullanılarak yabancı ot mücadelesinin etkinliğini değerlendirmek ve bu yöntemin kimyasal mücadeleye alternatif bir yöntem olarak uygulanabilirliğini araştırmaktır.	Bu çalışmada, sıcak köpük yöntemi kullanılarak yabancı ot mücadelesinin etkinliğini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Pamuk tarlasında ve sakso ortamında yapılan uygulamalarda sıcak köpük, yabancı otları önemli ölçüde azaltmış, özellikle meyan otu için %82,5 ve köpek dişi ayrığı için %95,1 yok etme oranlarına ulaşmıştır. Sakso denemelerinde sıcak köpüğün ot bittirici, yabancı yulaf ve yonca gibi otlarda tane sayısı, boy ve ağırlık değerlerinde %78-92 arasında azalma sağladığı görülmüş, bu da yöntemin başarılı bir alternatif mücadele yöntemi olabileceğini göstermektedir.
Şahin (2012)	Harran Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde yabancı ot mücadelesinde mikrodalga yönteminin uygulanabilirliğinin belirlenmesi üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, mikrodalga enerjisi kullanarak tarımsal üretimde önemli kayıplara neden olan yabancı otların yok edilme yönteminin uygulanabilirliğini araştırmak ve farklı enerji yoğunlukları ile uygulama sürelerinin etkisini değerlendirmektir.	Araştırma sonucunda, mikrodalga enerji uygulamasının yabancı otlar üzerinde %4 ile %100 arasında değişen ölümlerine yol açtığı tespit edilmiştir. Yabancı ot türüne, mikrodalga enerji yoğunluğuna ve uygulama süresine bağlı olarak ölümler arasında farklılıklar gözlemlenmiştir. Elde edilen bulgular, mikrodalga enerjisinin yabancı otların yok edilmesinde etkili bir yöntem olabileceğini göstermektedir.
Hüsnanlar (2011)	Namık Kemal Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Dış kaynaklı tarımsal kredilerin tarımsal üretime etkileri üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, Türkiye tarımının finansman ihtiyacını karşılamada yabancı sermayenin etkisini kapsamlı bir şekilde incelemektir.	Bu çalışmada, Türkiye tarımının finansman ihtiyacını karşılamada yabancı sermayenin rolü incelenmiştir. Türkiye'nin tarıma yeterli kaynak ayaramaması ve dış finansmanın tarım sektörüne değil, daha çok tarıma dayalı sanayiye yönlendirilmesi, tarımda üretim sorunlarına yol açmaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin yüksek iç ve dış borçları, tarımsal üretimdeki finansman eksikliklerini derinleştirmektedir.
Özgün (2011)	Ege Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarih Anabilim Dalı	Izmir ve artalanında tarımsal üretim ve ticareti 1844- 1914	19. yüzyılda sanayileşen Avrupa ülkelerinin ekonomik organizasyonlarındaki dönüşüm ve büyümenin, Batı Anadolu'daki tarımsal üretim ve ihracatla nasıl etkileştiği ve bu sürecin tarım politikalarındaki yenilikler üzerindeki etkilerinin incelenmesidir.	Batı Anadolu'da Avrupa'nın tarımsal ürün talebine yönelik önemli bir ekonomik büyüme ve dönüşüm yaşanmıştır. Bu süreçte birlikte, pamuk, tütün, üzüm gibi ürünlerin yanı sıra, patates gibi yeni ürünler de bölge tarımında önemli bir yer edinmiştir. Tarımsal üretimde, modern teknikler ve makineler kullanılarak hızla değişim sağlanmış, demiryolları, karayolları ve İzmir limanı gibi altyapı yatırımları gerçekleştirilmiştir.
Yıldırım (2011)	Kafkas Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	İktisat Anabilim Dalı	Türkiye'de tarımsal üretim ve dış ticaret bağlamında tarımsal ürün ve gıda ürünlerinde endüstri içi ticaretin önemi: 1980-2010 dönemi analizi	Tarımın sosyo-ekonomik önemini, tarihsel gelişimini, üretim ve ticarete ilgili kavramları inceleyerek, tarımsal üretim ve ticaretin toplumlar üzerindeki etkisini analiz etmektir.	Tarım, insanların gıda gereksinimlerini karşılamada önemli bir ekonomik ve sosyal yapıyı şekillendiren önemli bir faaliyettir. Tarımsal üretimin gelişmesi, toplumların refah seviyesini artırırken, teknolojinin ve tarımsal sanayinin rolü de büyümüştür. Ayrıca, endüstri içi ticaretin önemi artmış, özellikle 1980 sonrası Türkiye'de bu olgu belirginleşmiştir.
Maral (2010)	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans	İngilizce	Kimya Bölümü	Soil and water analysis techniques for agricultural production	Çalışmanın amacı, Türkiye'deki tarımsal üretimin verimliliğini etkileyen toprak ve su kalitesini incelemek, gübre ve su kullanımının neden olduğu çevresel sorunları tespit etmek ve kırsal alanda çiftçilerin verimliliği artırabilmesi için pratik tarla analiz tekniklerinin uygulanabilirliğini değerlendirmektir.	Türkiye'deki bazı çiftçilerin bilinçsizce aşırı gübre ve tarım ilacı kullanımı, toprak kirliliği ve verimsizliğe yol açtığı vurgulanmıştır. Toprak ve su kalitesi, ODTÜ ve Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına ait laboratuvarlarda analiz edilmiştir. Toprak örneklerinin pH değeri 7.86 ile 8.15 arasında, organik madde içeriği ise %0,83 ile %2,04 arasında bulunmuş, organik madde miktarının yeterli olmadığı belirtilmiştir. Su örnekleri orta tuzlulukta yüksek tuzluluğa kadar sızalamış, bazı su örneklerinin sodyum ve bikarbonat içeriği sulama için uygun olmadığı tespit edilmiştir. Çiftçilere yönelik toprak ve su testlerinin, kırsal alanda küçük laboratuvarlarla uygulamaya geçirilerek verim artışı sağlanabileceği ifade edilmiştir.
Alyu (2009)	Çukurova Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	İktisat Anabilim Dalı	Adana ilinin tarımsal üretimi ve tarıma yönelik teşvik uygulamaları	Adana ilinin tarımsal üretimini, karşılaşılan problemleri ve uygun yatırım alanlarını belirleyerek tarımsal teşvik uygulamalarını incelemek ve çözüm önerileri sunmaktır.	Tarım sektörü, temel gıda ihtiyacını karşılamasının yanı sıra ekonomik kalkınmayı sürdüren önemli bir sektördür. Adana ilinin tarımsal yapısının analiz edilmesi, üretimdeki riskleri ve belirsizlikleri minimize etmek için stratejik planlamaların gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, tarıma yönelik teşviklerin ve uygun yatırım alanlarının belirlenmesi, sektördeki gelişimi destekleyecektir.

Erdoğan (2009)	Çukurova Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	Tarım üretiminde enerji girdi çıktı analizlerinde kullanılacak internet tabanlı bir yazılımın geliştirilmesi	Tarım üretim projelerinde enerji analizlerinin yapılması ve AgrEN_I/O v1.0 Beta yazılımı ile Çukurova Bölgesinde mısır üretimi için enerji girdi-çıkıtı analizlerinin gerçekleştirilmesidir.	Tarım üretim projelerinde enerji tüketimi, ekonomik, çevresel ve enerji verimliliği açısından değerlendirilerek daha sürdürülebilir çözümler sağlanabilir. AgrEN_I/O v1.0 Beta yazılımı, bitkisel üretim için enerji analizlerinin yapılmasında etkili bir araç olmuştur. Çukurova Bölgesinde yapılan mısır üretimi hesaplamaları, enerji girdi-çıkıtı oranlarının izlenmesi açısından önemli veriler sunmuştur.
Poyraz (2009)	Namık Kemal Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Türkiye'de tarımsal üretimde kalitenin gelişimi ve tarımsal sertifikasyon uygulamalarında EUORGAP	Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de EUREPGAP uygulamalarının tarım sektöründeki kalite anlayışı, uygulanabilirliği, getirileri ve risklerini incelemektir.	EUREPGAP, Türkiye'nin AB ile olan tarımsal ticaretinde kaliteyi artırarak, tüketici sağlığını güvence altına almayı hedeflemektedir. Türkiye'nin yaş meyve sebze ihracatının büyük bir kısmı AB'ye yapıldığı için, bu uygulamanın önemli giderek artmaktadır. Çalışma, Türkiye'deki EUREPGAP uygulamalarının durumu, gelişimi ve geleceğine yönelik çözüm önerileri sunmuştur.
Durğan Dbeys (2009)	Ege Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	İzmir ve Antalya illeri örneği ile tarımsal üretimde şirketleşme koşulları ve olanakları üzerine bir araştırma	Bu çalışmanın amacı, İzmir ve Antalya illerinde tarımsal üretimde şirketleşmenin düzeyini, yoğunlaştığı alt dalları ve uygun şirket tiplerini inceleyerek, tarımsal üretim şirketlerinin işleyiş şekilleri, sorunları ve üreticilerin şirketleşme konusundaki görüşlerini belirlemektir.	İzmir ilinden 32, Antalya ilinden ise 21 olmak üzere toplam 53 tarımsal üretim şirketi yetkilisiyle yapılan araştırmada, bu şirketlerin çoğunluğunun anonim ve limited şirket biçiminde kurulduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, 60 üretici ile yapılan anketle, üreticilerin tarımsal üretimde şirketleşmeye karşı olumlu görüşler bildirdiği ve şirketleşmenin verimliliği artacağına inandıkları belirlenmiştir.
Başaran (2008)	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans	İngilizce	Sosyoloji Anabilim Dalı	Petty agricultural production and contract farming: A case in Turkey	Bu çalışmanın amacı, geç kapitalistleşmiş ülkelerdeki küçük ölçekli tarımsal üretim örgütlenmesinin sınıfsal konumunu Marksist bir perspektiften incelemek ve ulus aşırı şirketlerle olan ilişkilerini analiz etmektir.	Bu tez, geç kapitalistleşmiş ülkelerdeki küçük ölçekli tarımsal işletmelerin sınıfsal konumunu Marksist perspektiften incelemektedir. Neo-liberal süreçlerin etkisiyle ulus aşırı şirketlerin (UAS'ler) tarım sektöründeki gücünün arttığı ve sözleşmeli çiftçilik gibi yeni ilişki biçimlerinin ortaya çıktığı vurgulanmaktadır. Şanlıurfa ilinde yapılan anket çalışmasında, tarım danışmanlarının %14.29'u kadın, %85.71'i ise erkektir ve tüm danışmanlar köylerde ikamet etmektedir. Danışmanların %85.71'i üretim dönemlerinde yoğun olduklarını ve üreticilerin çoğunu ziyaret etmeye çalıştıklarını belirtmişlerdir.
Kara (2007)	Harran Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Köy Merkezli Tarımsal Üretim Destek Projesi'nin tarımsal yayım açısından değerlendirilmesi: Şanlıurfa ili örneği	Bu çalışmanın amacı, Köy Merkezli Tarımsal Üretim Destek Projesi'ni "Dizgelerarası Tarımsal Yayım Modeli" çerçevesinde inceleyerek, tarım danışmanları ve üreticiler açısından sorun çözümüne yönelik bir model geliştirmektir.	Vektör Otoregresyon (VAR) analizi ile yapılan incelemeler, para politikası araçlarının, özellikle faiz oranları ve döviz kuru gibi değişkenlerin tarımsal üretim üzerinde uzun süreli etkiler yarattığını ortaya koymuştur. Maliye politikası araçlarının ise kısa dönemde etkili olduğu, özellikle sabit sermaye yatırımları ve doğrudan ödemelerin üretim üzerinde belirgin etkiler sağladığı tespit edilmiştir.
Yıldız (2006)	Çukurova Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Türkiye'de uygulanan para ve maliye politikalarının tarımsal üretime olan etkilerinin ekonomik analizi	Bu çalışmanın amacı, Türkiye Ekonomisinde uygulanan para ve maliye politikalarının tarımsal üretim üzerindeki etkilerini ayrıntılı olarak incelemek ve ekonomik politika uygulamalarının tarımsal yapıya etkilerini değerlendirerek çözüm önerileri sunmaktır.	Adana Tarım İl Müdürlüğü, Adana Ziraat Mühendisleri Odası, Çukobirlik ve Tarsus Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün maliyet hesaplama yöntemlerinde belirgin farklılıklar olduğu ve masraf unsurlarının yıllar içinde değiştiği tespit edilmiştir. İncelemeler, her kurumun ürünlerin toplam masraflarındaki oransal değişimleri farklı şekilde hesapladığını ortaya koymuş ve Türkiye'nin maliyet hesaplama yöntemlerinin diğer ülkelerle karşılaştırıldığında eksiklikler içerdiği belirlenmiştir.
Çakır (2005)	Harran Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Adana ilinde tarımsal kuruluşların tarımsal üretim maliyetleri hesaplama yöntemlerinin değerlendirilmesi	Bu çalışmanın amacı, tarımsal ürünlerde maliyet kavramını ve hesaplama yöntemlerini inceleyerek, Adana ve çevresindeki tarımsal kuruluşların ürün bazında maliyet hesaplama yöntemlerindeki teknik farklılıkları ve bu farkların nedenlerini değerlendirmektir.	Araştırmada, Türk tarım sektörünün mevcut durumu; işletme büyüklükleri, mekanizasyon düzeyi, ürün verimi, üreticilerin ürün seçimi, üretim yöntemleri ve mevcut durum hakkındaki algıları açısından değerlendirilmiştir. Tarım sektörünün istihdam ve nüfus açısından önemli bir yere sahip olmasına rağmen, mevcut haliyle ülke ekonomisine yeterli katkıyı sağlayamadığı vurgulanmıştır.
Yakar (2004)	Selçuk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Sosyoloji Anabilim Dalı	Türkiye'de yaygın olan tarımsal üretim anlayışının tarımsal işletmeciliğe dönüşümünü engelleyen sosyo-ekonomik faktörler (İçerikçü örneği)	Bu çalışma, Türkiye'de yaygın olan tarımsal üretimin, modern tarımsal işletmeciliğe dönüşümünü engelleyen sosyo-ekonomik faktörleri incelemeye yönelik betimleyici bir araştırmadır.	Araştırma sonucunda, işletmelerin çoğunlukla sulu tarım yaptığı, monokültür tarımın yaygın olduğu ve arazilerin önemli bir kısmının mülk olarak işletildiği tespit edilmiştir. Pazarlama kanalları içinde yerel tüccarların en önemli aracı olduğu belirlenmiş, ürün satışlarında peşin, vadeli ve konsinye benzeri yöntemlerin kullanıldığı görülmüştür.
Korucu (2004)	Çukurova Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Amik Ovası'nda tarımsal üretim - pazarlama yapısı ve geliştirilmesi olanakları	Bu çalışmanın amacı, Amik Ovası tarım işletmelerinin yapısal özelliklerini ve üretilen ürünlerin pazarlama kanallarını inceleyerek mevcut durumlarını ve karşılaştıkları sorunları ortaya koymaktır. Ayrıca, işletmelerin üretim ve pazarlama süreçlerindeki problemler analiz edilerek çözüm önerileri sunulmuştur.	Araştırma sonucunda, işletmelerin çoğunlukla sulu tarım yaptığı, monokültür tarımın yaygın olduğu ve arazilerin önemli bir kısmının mülk olarak işletildiği tespit edilmiştir. Pazarlama kanalları içinde yerel tüccarların en önemli aracı olduğu belirlenmiş, ürün satışlarında peşin, vadeli ve konsinye benzeri yöntemlerin kullanıldığı görülmüştür.
Mıncı (2004)	Trakya Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde tarım sigortalarının yeri ve önemi	Çalışma, Tekirdağ ili genel tarımsal yapısını ve tarım sigortalarının Türkiye'deki gelişimini ele alarak doğal risklerin azaltılmasında sigorta sistemlerinin önemini ortaya koymayı ve bu alanda çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.	Türkiye'de ekili alanların sadece %2'si sigortalı olmasına karşın, dolu yağışları nedeniyle ekili alanların %97'si zarar görmekte ve çiftçilerin yalnızca %2'sinin zararları karşılanabilirken, dekar başına devlet desteği gelişmiş ülkelerde 80\$ ile Türkiye'de 10\$ seviyesinde kalmaktadır.
Fetah (2004)	Ege Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Makineleri Anabilim Dalı	İzmir ve çevresinde tarımsal üretimde bilişim teknolojileri yaygınlık ve kullanım karakteristiklerinin belirlenmesi	Bu çalışmanın amacı, İzmir ve çevresinde çiftçilerin bilişim teknolojilerini kullanım düzeyini ve bu teknolojiler aracılığıyla tarımsal bilgiye ulaşma yöntemlerini belirlemektir.	İzmir ve çevresinde yapılan çalışmada, çiftçilerin tarımsal üretimlerinde bilgisayar kullanım oranının %1.6 olduğu, bu çiftçilerin yalnızca %1.9'unun internet bağlantısına sahip olduğu belirlenmiştir. İnternet sahibi çiftçilerin %50'sinin tarımsal bilgi edinme amacıyla internete erişim sağladığı tespit edilmiştir.
İnan (2004)	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği Anabilim Dalı	İl bazlı tarımsal üretim planlamaları için coğrafi bilgi sistemine yönelik bir tarımsal veri tabanı uygulaması	Bu çalışma, Türkiye'nin AB'ye uyum sürecindeki tarımsal reform projelerinin etkinliğini artırmak amacıyla Tarımsal Bilgi Sistemi (TBS) tasarlamak ve konumsal veri ihtiyaçlarını analiz ederek çözüm önerileri sunmayı hedeflemektedir.	Türkiye'nin AB'ye uyum sürecinde uygulamaya konulan ÇKS, DGD ve Alternatif Ürün projelerinin etkinliği, yeterli konumsal altyapı eksikliği nedeniyle sınırlı kalmıştır. Araştırmada, Trabzon pilot bölgesinde ÇKS'nin uygulanabilirliği incelenmiş ve etkinliğini artırmak için Tarımsal Bilgi Sistemi (TBS) tasarımı yapılmıştır. Elde edilen bulgular, mevcut veri kaynaklarının standardizasyonu ve konum tabanlı tarım uygulamalarının geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Arslan (2004)	Balikesir Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkoçe	Tarih Anabilim Dalı	XIX. Yüzyılda Balikesirde tarımsal üretim ve köylüler	Bu çalışmanın amacı, XIX. yüzyıl Osmanlı taşrasında, Balikesir köylerini örnek alarak, köy ve köylü hayatını temettütat defterleri ve şer'îye sicilleri gibi birinci el kaynaklar ışığında sosyo-ekonomik, demografik ve kültürel açıdan incelemek ve Osmanlı kırsal tarih yazımında ihmal edilen köylülerin gündelik yaşamını tarih sahnesine taşımaktır	XXIX. yüzyıl Balikesir köyleri incelendiğinde, Osmanlı taşrasındaki köy hayatının sosyo-ekonomik, kültürel ve demografik yapısında Tanzimat öncesi ve sonrası dönemde önemli değişimler yaşandığı gözlemlenmiştir. IX. yüzyıl Balikesir köyleri, Tanzimat dönemi öncesi ve sonrası sosyo-ekonomik, kültürel ve demografik değişimleri, temettütat defterleri ve şer'îye sicilleri üzerinden inceleyerek, kırsal hayatı ve köylüleri Osmanlı tarih yazımına dahil etmiştir.
Şener (2003)	İstanbul Üniversitesi	Doktora	Türkoçe	İktisat Anabilim Dalı	1923-1963 Dönemi Türkiye'de tarım politikaları ve tarımsal üretim	Bu çalışmanın amacı, 1923-1963 yılları arasında Türkiye'de uygulanan farklı iktisat politikalarının Türk tarımının performansı ve yapısı üzerindeki etkilerini dönemler itibarıyla incelemek ve tarımda modernleşmenin üretim ve bütünsel-hayvansal denge üzerindeki sonuçlarını değerlendirmektir.	1923-1963 yılları arasında Türkiye'de uygulanan iktisat politikalarının tarım sektörüne etkilerini incelemektedir. Özellikle, 1923-1953 yılları arasında liberal dönemin ardından 1933'te başlayan devletçilik politikaları, İkinci Dünya Savaşı ve sonrasında yaşanan değişikliklerin tarımda modernleşme, ekilen alanlar, üretim artışı, endüstriyel bitkiler ve bitkisel ile hayvansal üretim dengesi üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir.
Can (2003)	İstanbul Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkoçe	Sosyal Değişme Anabilim Dalı	Nispi fiyatlar ve tarımsal üretim üzerindeki etkileri (1969-1998)	Bu çalışma, tarım sektörünün önemi, Türkiye'nin tarımsal yapısı, tarım politikaları ve fiyatlar arasındaki ilişkileri incelemeyi amaçlamaktadır.	Türkiye'nin tarımsal üretiminde dış pazarlara yönelik fiyat farkları, üretici gelirlerini etkileyen önemli bir faktördür. Tarım sektörü, özellikle gelişen teknolojiler sayesinde verim artışını sağlarken, fiyat müdahalesi ve alım destekleri, üreticilerin gelirlerini dengeleme işlevi görmektedir. Tarımsal ürünlerin fiyatları, ülke ekonomisinde sosyal ve ekonomik dengeyi sağlamak için önemlidir, fakat dış pazar fiyatlarıyla karşılaştırıldığında dalgalanma gözlemlenmektedir.
Ateş (2002)	İstanbul Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkoçe	Coğrafya Anabilim Dalı	Trakya'da tarımsal üretim ve gelişmeler	Bu çalışma, Trakya'nın jeomorfolojik, klimatolojik ve beşeri özelliklerini inceleyerek bölgedeki tarımsal faaliyetlerin Türkiye tarımındaki yerini ve mevcut potansiyelini ortaya koymayı amaçlamaktadır.	Trakya'nın yıllık yağış miktarı, sıcaklık özellikleri ve toprak yapısı gibi doğal faktörler, bölgenin tarımsal üretimdeki yüksek potansiyelini desteklemektedir. Beşeri faktörler, özellikle nüfus ve yerleşim özellikleri, bölgedeki insan-çevre etkileşimini açısından tarımsal faaliyetlerin önemini artırmaktadır. Güncel istatistikler, Trakya'nın tarımsal üretiminde Türkiye genelinde önemli bir yere sahip olduğunu ve modern yöntemlerle bu potansiyelin daha da artırılabilirliğini göstermektedir.
Haskebabçı (2001)	Marmara Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkoçe	İktisat Anabilim Dalı	Türkiye-İsrail tarımsal işbirliği anlaşması çerçevesinde İsrail tarım teknolojilerinin GAP bölgesindeki tarımsal üretime katkısının değerlendirilmesi	Bu çalışma, Türkiye ile İsrail arasındaki tarımsal işbirliği potansiyelini GAP bölgesindeki tarımsal üretime katkı sağlamak amacıyla değerlendirmektedir.	GAP projesi, Türkiye'nin tarımsal kalkınması için stratejik öneme sahip olup, sulama ve tarım teknolojilerinin geliştirilmesiyle bölgenin potansiyeli artırılabilir. İsrail'in tarım teknolojileri ve verimlilik alanındaki deneyimi, Türkiye'nin GAP bölgesindeki üretimine katkı sağlayabilir. Türkiye ve İsrail arasında tarımsal işbirliği, alıcılı bir şekilde kullanıldığında iki ülke ekonomisine önemli faydalar sağlarken, iyi yönetilmediğinde siyasi spekülasyonlara yol açabilir.
Vuruş Akçaöz (2001)	Çukurova Üniversitesi	Doktora	Türkoçe	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde risk, risk analizi ve risk davranışları: Çukurova bölgesi uygulamaları	Bu çalışma, Aşağı Seyhan Ovası tarım işletmelerinde risk kaynaklarını, stratejilerini ve davranışlarını analiz ederek tarımsal üretimdeki belirsizliklere yönelik çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır.	Mısrıda en yüksek verim belirsizliğinin, karpuzda ise fiyat ve gelir belirsizliğinin olduğunu göstermiştir. Çiftçilerin %37,5'i risk sevmeyen, %40,2'si risk seven, %22,3'ü riske tepkisizdir ve risk stratejileri; güvenlik-finance, çeşitlendirme ve pazarlama ekseninde şekillenmektedir. Faktör analizine göre risk kaynakları, doğal koşullar, devlet politikaları, pazarlama ve sosyal güvenlik gibi başlıklar altında sınıflandırılmıştır.
Pehlivan (2000)	Öndokuz Mayıs Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkoçe	İstatistik Anabilim Dalı	Türkiye'de tarımsal üretim ve etkili faktörler arasındaki ilişkinin regresyon modelinin kurulması ve analizi	Türkiye'de tarım arazisi 150 bin hektarın üzerinde olan 50 ilde tarımsal üretim ile değişken girdiler arasındaki ilişkiyi Çoklu Doğrusal Regresyon modeli kullanılarak analiz etmektedir.	Tarımsal üretim ile değişken girdiler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş ve toplam varyansın %80,04'ü gübre kullanımı, yağış miktarı, okuryazar sayısı, traktör sayısı ve bitki gelişme süresi ile açıklanmıştır. İleriye Doğru Değişken Seçim Yöntemi ve C* İstatistiği ile yapılan analizlerde en iyi regresyon modeli başlangıçtaki tahmin denklemi ile uyumlu bulunmuştur.
Yücer (1999)	Ankara Üniversitesi	Doktora	Türkoçe	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Niksar ovasında tarımsal üretim yapan ailelerde yardımlaşma düzeyleri ve bunu etkileyen faktörler üzerine bir araştırma	Niksar Ovası'nda tarımsal üretim yapan ailelerin yardımlaşma düzeylerini ve bunu etkileyen faktörleri belirleyerek yerel liderlere rehberlik etmektedir.	Yardımlaşma düzeyinin aile başkanlarının yaşı, eğitim düzeyi, aile işgücü varlığı, yabancı işgücü ihtiyacı, gör, makine varlığı, etnik yapı ve mezhep benzerliği ile olumlu ilişkili olduğu belirlenmiştir. Kırsal altyapı eksiklikleri önemli sorunlar olarak öne çıkarılan, aile başkanlarının %54,9'u tarımsal girdiler ve ürün pazarlamasında işbirliğine açık olduklarını belirtmiştir.
Ülki Ermetin (1999)	Selçuk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkoçe	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Konya bölgesinde kırsal alanda tarımsal üretimde kadının yeri ve önemi	Türkiye nüfusunda önemli bir yere sahip olan kadının tarımsal üretimdeki yeri, ülke ekonomisine katkısı ve sosyal statüsü belirlenmeye çalışılmıştır.	Araştırmada kadınların işletmelerdeki toplam üretim değerine katkısı %24, aile işgücü içindeki payı ise %51,45 olarak saptanmıştır. Kadınlar tarımsal üretim her aşamasında yer alırken, aynı zamanda hayvan bakımı, ev işleri, çocuk bakımı ve eğitim gibi çeşitli görevleri üstlenmektedir; ancak sosyal ve ekonomik koşulların güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
Taşkın (1998)	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkoçe	Coğrafya Anabilim Dalı	Marmara bölgesindeki don olaylarının tarımsal üretime etkileri	Çalışmanın amacı, Marmara Bölgesi'ndeki don olaylarının tarımsal üretim üzerindeki etkilerini inceleyerek çiftçilere ürün seçimi, ekim-haset zamanları ve don riskine karşı alınacak tedbirler konusunda rehberlik etmek.	Marmara Bölgesi, iklim çeşitliliği sayesinde zengin bir tarımsal üretim potansiyeline sahiptir. Ancak, don olayları tarımsal üretimde önemli zararlar yaratmakta ve çiftçilerin hazırlıksız yakalanmasıyla üretim verimini düşmektedir. Bölge tarımının Türkiye ekonomisindeki önemli yeri dikkate alınarak, çiftçilere yönelik don riskine karşı alınacak önlemler ve uygun tarım uygulamaları konusunda çalışmalar yapılmıştır.
Demirkol (1998)	Dicle Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkoçe	Maliye ve Ekonomi Anabilim Dalı	Tarımsal üretimde çalışan işçilerin ekonomik ve sosyal durumları (GAP ile birlikte Diyarbakır'da yaşayan değişim)	Çalışmanın amacı, Türkiye'deki tarım işçilerinin çalışma koşulları ve bu alandaki yasal düzenlemelerin eksikliklerini analiz ederek, işçilerin sorunlarına dikkat çekmek ve çözüm önerileri sunmaktır.	Türkiye'de nüfus ve çalışan nüfus artarken, tarım sektöründe çalışan işçilerin yaşam ve çalışma koşulları yetersizdir. Tarım işçilerinin uzun çalışma saatleri, düzensiz iş alanları ve sosyal haklardan yoksun olmaları gibi sorunlar, sektörün disiplinsiz yapısı ve yasal düzenlemelerin yetersizliği nedeniyle devam etmektedir; bu nedenle, tarım işçilerinin haklarını koruyan etkili yasal düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Uysal (1997)	Hacettepe Üniversitesi	Doktora	Türkiye	İstatistik Anabilim Dalı	Görünüşte ilişkisiz regresyon denklemleri modeli ve tarımsal üretim üzerine bir uygulama	Görünüşte İlişkisiz Regresyon (GİR) yöntemi, regresyon denklemleri arasındaki hata payı ilişkisi yüksek olduğunda, En Küçük Kareler (EKK) yöntemine kıyasla daha etkin katsayı tahminleri sağlamaktadır.	GİR yöntemiyle yapılan tahminler, EKK yöntemine kıyasla daha düşük hata oranları ve daha etkin sonuçlar vermektedir. Tarım sektörüne ait gerçek verilerle yapılan uygulamalarda, GİR modelleri teorik olarak öngörüldüğü gibi edilen sonuçlar ortaya koymuştur. Özellikle kısıtlandırılmış GİR yöntemi, EKK'ye kıyasla daha üstün performans göstermiştir ve tarımsal üretim modelleri için tercih edilmesi önerilmektedir.
Tüfenk (1997)	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Coğrafya Anabilim Dalı	İç Anadolu Bölgesi'ndeki don olayları ve bunların tarımsal üretime etkisi	Amaç, İç Anadolu Bölgesi'nde don olaylarını etkileyen coğrafi ve iklimsel faktörleri inceleyerek, bu olayların tarım ürünlerine olan etkilerini belirlemek ve alınabilecek önlemleri vurgulamaktır.	İç Anadolu Bölgesi'nin karasal iklimi ve deniz etkisinden yoksun yapısı, don olaylarının sık yaşanmasına sebep olmaktadır. Tarımsal açıdan özellikle Nisan ayında gerçekleşen geç don olayları, bitkilerin çiçeklenme ve meyve oluşturma döneminde ciddi zararlara yol açmaktadır. Bu zararları en aza indirmek için Mart, Eylül ve Ekim aylarındaki don uyarıları kritik öneme sahiptir.
Başkaya (1997)	Ege Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Toprak Anabilim Dalı	Küçük Menderes Havzasında sulama suyu kirliliğinin boyutları ve tarımsal üretime etkileri üzerine bir araştırma	Küçük Menderes havzasında yüzeysel ve yeraltı sularında, bu sularla sulanan topraklarda kirlilik parametrelerini ve ağır metal düzeylerini belirleyerek bölgedeki çevresel kirlilik durumunu değerlendirmek amaçlanmıştır.	Küçük Menderes havzasındaki su örneklerinin %17.39'u bor açısından "zararlı" düzeyde, %69.09'u fosfor, %13.6'sı organik madde kirliliği taşımaktadır ve %13.64'ü BOİ, %4.54'ü KOİ açısından "kirli" sınıftadır. Ağır metaller açısından su örneklerinin yalnızca %13.04'ünde Cd kirliliği tespit edilirken, genel olarak su kaynaklarında ağır metal kirliliği oluşmadığı saptanmıştır. Toprak örneklerinin %47.61'inde bor kirliliği, %28.57'inde Mn fazlalığı, %7.14'ünde Fe ve Zn fazlalığı görülmüş, ancak ağır metal kirliliği açısından ciddi bir sorun olmadığı belirlenmiştir.
Günay (1996)	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Coğrafya Anabilim Dalı	Akdeniz bölgesinde don olayları ve bunun tarımsal üretime etkisi	Akdeniz Bölgesi'ndeki don olaylarını ve bu olayların tarımsal üretime etkilerini inceleyerek, meydana gelen zararları tespit etmek ve korunma yöntemlerini ortaya koymak amaçlanmıştır.	Akdeniz Bölgesi'nde don olayları kıyı kesiminde nadir görülmele birlikte, yıllık donlu gün sayısı Antalya, Iskenderun ve Mersin'de ortalama 1 gün, İsparta'da 77 gün, Maraş'ta 27.6 gün, Antalya'da ise 7.8 gün olarak ölçülmüştür. Don olayları kış aylarında etkili olup özellikle erken yanan meyve ağaçları, muz ve narenciye bahçeleri, sebze fideleri ve seralarda yetiştirilen süs bitkileri ile turfanda sebzeler üzerinde ciddi zararlara yol açmaktadır.
Özdemir (1996)	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Coğrafya Anabilim Dalı	Ege bölgesinde meydana gelen don olayları ve don olaylarının	Ege Bölgesi'nde iklim özelliklerinin tarımsal üretime etkilerini inceleyerek, ekonomik değeri yüksek ürünlerin yetiştirilmesine uygun koşulları belirlemek ve bu konuda tavsiyeler sunmak amaçlanmıştır.	Ege Bölgesi, kıyı kesimlerinde yıl boyu pozitif sıcaklıklar sunarak tarımsal faaliyetler için elverişli bir ortam oluştururken, yüksek relief ve yatay hava akımları don olaylarına neden olabilmektedir. Meteorolojik veriler doğrultusunda, ekonomik değeri yüksek bitkilerin yetiştirilme şartları belirlenmiş ve ürün seçimi konusunda zararları önlemek için öneriler geliştirilmiştir.
Akçay (1996)	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Tokat ili Kazova bölgesindeki tarım işletmelerinde kullanılan üretim faktörlerinin verimliliği ve tarımsal üretim fonksiyonları	Tokat ili Kazova bölgesindeki tarım işletmelerinde üretim süreçlerini inceleyerek, verimliliği artırmaya yönelik öneriler geliştirmek ve Translog ile Cobb-Douglas üretim fonksiyonlarının karşılaştırmalı analizini yapmak amaçlanmıştır.	İşletmelerin verimliliğinin artırılacağı ve tarımsal gelirin yükseltilebileceği tespit edilmiştir. İşgücünün azaltılması, gübre kullanımının artırılması ve hayvan sayısının artırılması gibi güdüler arasındaki ilişkiler belirlenmiştir. Translog ve Cobb-Douglas üretim fonksiyonları karşılaştırılarak marjinal analizler ve elastikiyet değerleri değerlendirilmiş, üretim sürecine yönelik ekonomik ve verimlilik odaklı sonuçlara ulaşılmıştır.
Çiftçi (1995)	Atatürk Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Politikası ve Yayın Bilim Dalı	Van ilinin tarımsal üretimi ve tarıma yönelik teşvik uygulamaları	Bu çalışma, Van ilindeki tarımsal üretim yapısını, karşılaşılan temel problemleri ve teşvik uygulamalarının etkilerini analiz ederek, tarım sektörünün verimliliğini artırmaya yönelik çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.	Van ilinde tarım sektörü, tahıllar ve koyunculukla ön plana çıkarken, her iki üretim de ekstansif bir yapıya sahiptir. Nüfusun büyük bir kısmının okuma yazma bilmemesi ve yetersiz tarımsal yatırımlar, bölgedeki verimliliği olumsuz etkilemekte, daha kapsamlı politikaların geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.
Uzunlu (1995)	Ankara Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Kayseri ve Sivas yöresinde tarımsal üretimi kısıtlayan faktörler ve teknoloji transferi	Bu çalışma, Kayseri ve Sivas illerine bağlı Uzunyayla bölgesindeki tarımsal işletmelerin ekonomik yapısını, bitki yetiştirme tekniklerini ve karşılaşılan problemleri analiz ederek, bölgedeki tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesine yönelik öneriler sunmayı amaçlamaktadır.	Araştırmada, toprak işleme sayısı ile buğday verimi arasında anlamlı bir fark bulunmuş, ancak traktör sahipliği ya da işletme büyüklük grupları buğday verimini etkilememiştir. Köse 220/39 buğday çeşidinin diğer çeşitlerden daha az verim verdiği tespit edilmiştir. Bir kilogram buğdayın maliyeti işletme büyüklüğüne göre değişirken, en düşük maliyet büyük işletmelerde (663 TL/kg) hesaplanmıştır.
Kuş (1994)	Ankara Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Ayaş İlçesinde kadınların tarımsal üretime katılımı ve bu katılımı etkileyen faktörler	Bu araştırma, Ankara İli Ayaş ilçesindeki köylerde kadınların tarımsal üretim faaliyetlerine katılımını, bu katılım biçimlerini ve etkileyen faktörleri incelemeyi amaçlamaktadır.	Araştırma bulgularına göre, kadınlar tarımsal üretimde en çok çapa (%50.5), hasat (%634.1) ve hayvansal faaliyetlerde ise sağıma (%72.5) işlerinde yer almaktadır. Kadınların tarımsal faaliyetlerdeki karar alma süreçlerine çoğunlukla erkeklerle birlikte katıldığını, kooperatif üye olan kadınların olmadığı ve tarımsal yaygın çalışmalarına katılım oranlarının düşük olduğunu gözlemiştir. Kadınların ücretli tarım işçisi olarak çalışma oranı %9.9 olup, pazarlama faaliyetlerine katılım ise oldukça sınırlıdır.
Egemen (1993)	Ege Üniversitesi	Yüksek Lisans	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Türkiye'de tarımsal üretimden kaynaklanan çevre sorunları ve buna ilişkin tarım politikaları	Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki tarımsal üretimden kaynaklanan çevre sorunlarını ve bu sorunlara ilişkin tarım politikalarını incelemektir.	Araştırma, Türkiye'de tarım politikalarının çevreye olan etkilerini inceleyerek, gübre kullanımı, organik gübre kullanımı, toprak analizi ve teknoloji geliştirme politikalarının çevre üzerindeki etkilerini değerlendirmiştir. Gübre kullanımının işletme genişliği, deneyim ve organik gübre kullanımı ile değişmediği ve bu araçların çevre açısından olumlu sonuçlar doğurmadığı gözlemlenmiştir.
Cinemre (1990)	Ankara Üniversitesi	Doktora	Türkiye	Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	Şanlıurfa (Akçakale) tarımsal üretim planlaması	Bu araştırmanın amacı, Şanlıurfa ili Akçakale ilçesindeki tarım işletmelerinin ekonomik analizini yapmak, gelir arturma imkanlarını araştırmak ve kuru ve sulcu tarım şartlarında yeter geliri minimum işletme büyüklüklerini tespit etmektir.	Araştırmada, işletmelerin ekonomik analizlerinde küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin daha başarılı olduğu ancak büyük işletmelerin nakit problemi yaşadığı belirlenmiştir. İşletme büyüklüğü ile tarımsal gelir arasında doğru orantı, dekara düşen gelirden ise ters orantı bulunmuştur. Planlama sonucunda, küçük işletmelerde brüt kârda önemli bir artış (%19) sağlanırken, Şanlıurfa şartlarında yeter gelir sağlayan işletme büyüklüklerinin sulu şartlarda 25 dekar, kuru şartlarda ise 148 dekar olduğu tespit edilmiştir.

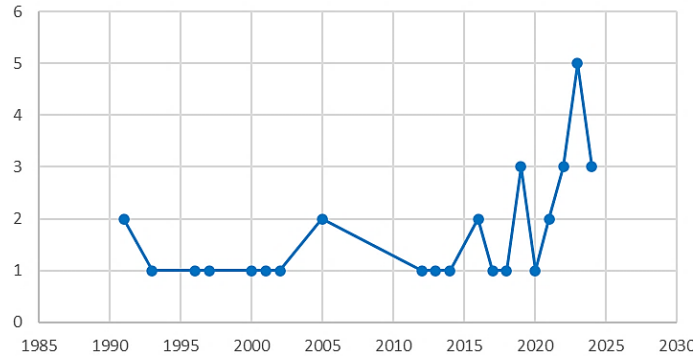
III. BULGULAR

Araştırma kapsamında "bitkisel üretim" konusuyla ilgili 35 tez belirlenmiş ve bu tezler, türü, yayın dili, yayın yılı, üniversite ve anabilim dalları gibi parametreler üzerinden incelenmiştir. Bu inceleme, bitkisel üretimle ilgili yapılan akademik çalışmalarını detaylı bir şekilde analiz etmeyi amaçlamaktadır.

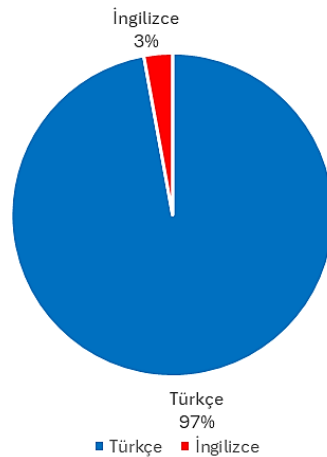
Şekil 2. Lisansüstü Tezlerin Yayınlandığı Türe Göre Dağılımı

Şekil 2 incelendiğinde, toplam otuz beş tezin onunun doktora, yirmi beşinin ise yüksek lisans düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda, tezlerin yüzde yirmi dokuzunun doktora, yüzde yetmiş birinin ise yüksek lisans düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

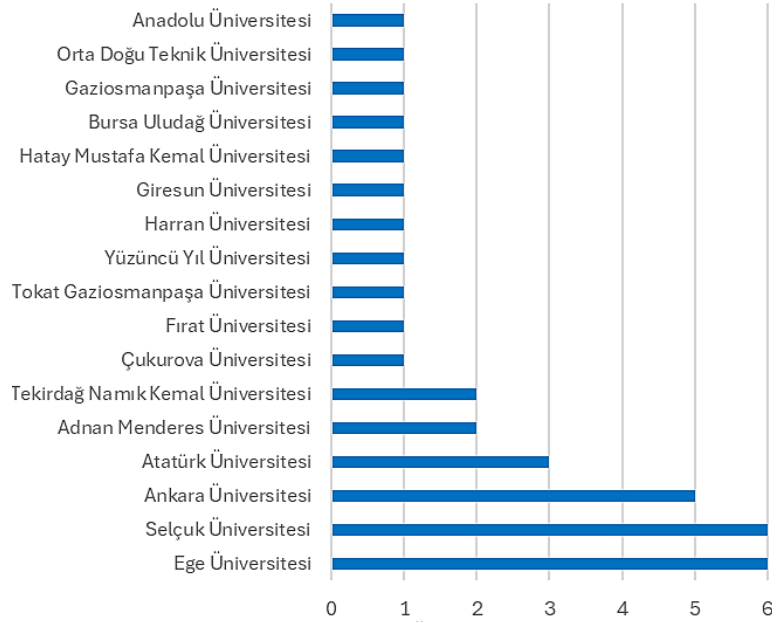
Şekil 3. Lisansüstü Tezlerin Yayınlandığı Yıla Göre Dağılımı

Şekil 3 incelendiğinde, yayımlanan tez sayısının en fazla olduğu yılın beş tezin yayınlandığı 2023 yılı olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak her yıl ortalama bir tez çalışması gerçekleştirilmiş olmakla birlikte, özellikle 2020 yılından sonra tez sayısında belirgin bir artış gözlemlenmiştir. Bu artış, ilgili araştırma alanına duyulan ilginin arttığını göstermektedir.

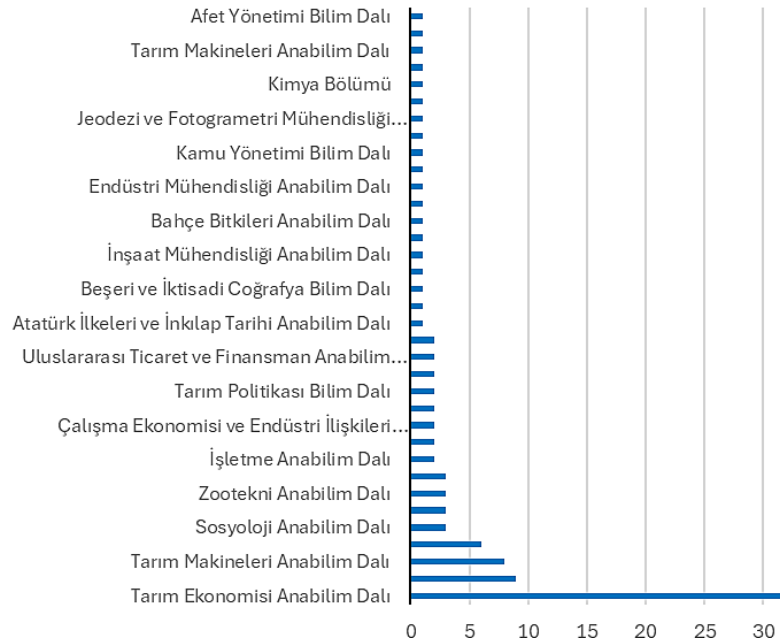
Şekil 4. Lisansüstü Tezlerin Yayınlandığı Dile Göre Dağılımı

Şekil 4 incelendiğinde, tezlerin büyük bir kısmının yayımlanma dilinin Türkçe olduğu, toplam otuz beş tezdten yalnızca birinin İngilizce olarak yayımlandığı tespit edilmiştir. Bu durum, tezlerin yüzde üçlük bir kısmının İngilizce olduğunu göstermektedir.

Şekil 5. Lisansüstü Tezlerin Üniversiteye Göre Dağılımı

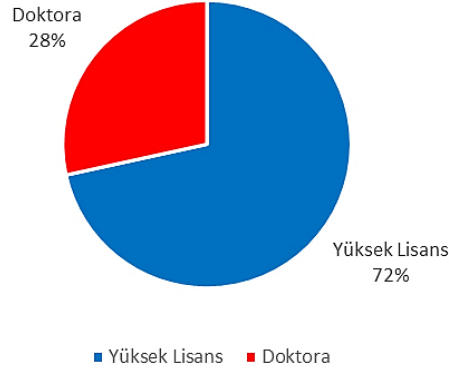
Şekil 5'te yapılan incelemeye göre, "bitkisel üretim" alanında en fazla çalışma gerçekleştiren üniversiteler Ege Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi olup, her iki üniversite de altı tez çalışması ile öne çıkmaktadır. Bu üniversiteleri beş tez çalışması ile Ankara Üniversitesi takip ederken, Atatürk Üniversitesi üç tez, Adnan Menderes Üniversitesi ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi ise ikişer tez ile yer almaktadır. Konuyla ilgili çalışma yürüten diğer üniversiteler ise birer tez çalışması yayımlamıştır.

Şekil 6. Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dalına Göre Dağılımı

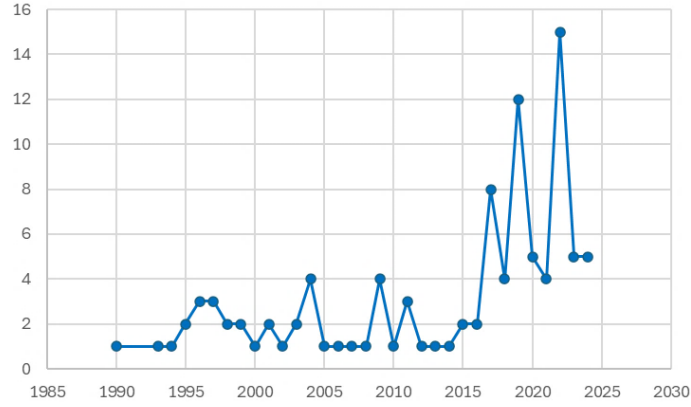
Şekil 6 incelendiğinde, tezlerin en yoğun olarak Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı'nda toplandığı ve bu alanda toplam on üç tez bulunduğu tespit edilmiştir. Tarım Makineleri Anabilim Dalı ise yedi tez ile ikinci sırada yer alırken, Tarımsal Yapılar ve Sulama Anabilim Dalı üç tez, Biyosistem Mühendisliği Anabilim Dalı ve Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı ise ikişer tez ile sıralanmıştır. Diğer anabilim dallarında ise birer tez yayımlanmıştır.

Araştırma kapsamında, diğer anahtar kelime olan “tarımsal üretim” ile ilgili toplam yüz iki tez tespit edilmiş olup, bu tezler türü, yayın dili, yayın yılı, üniversiteler ve anabilim dalları gibi kriterler doğrultusunda analiz edilmiştir. Elde edilen verilere ilişkin görsellere ve grafiklere aşağıda yer verilmiştir.

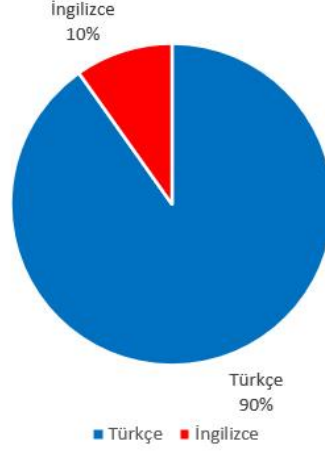
Şekil 7. Lisansüstü Tezlerin Yayınlandığı Türe Göre Dağılımı

Şekil 7 incelendiğinde, toplam yüz iki tezin yirmi dokuzunun doktora, yetmiş üçünün ise yüksek lisans düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda, tezlerin yüzde yirmi sekizinin doktora, yüzde yetmiş ikisinin ise yüksek lisans düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

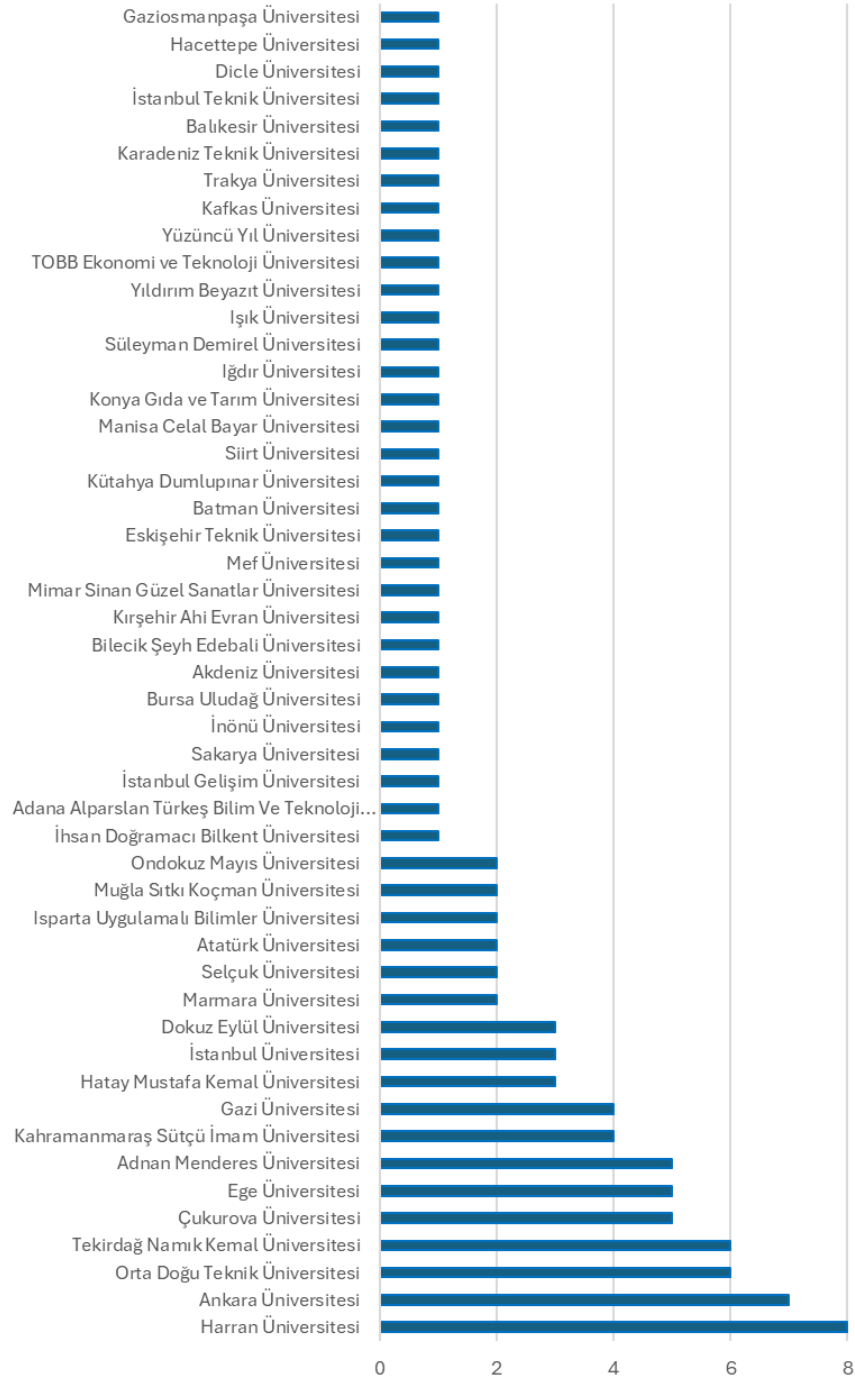
Şekil 8. Lisansüstü Tezlerin Yayınlandığı Yıla Göre Dağılımı

Şekil 8 incelendiğinde, en fazla tez çalışmasının yayımlandığı yılların on beş tez ile 2022 ve on iki tez ile 2019 olduğu tespit edilmiştir. Her yıl en az bir tez çalışması gerçekleştirilmiş olmakla birlikte, özellikle 2015 yılından itibaren tez sayısında dikkat çekici bir artış gözlemlenmiştir. Bu durum, araştırma konusuna yönelik ilginin giderek arttığını göstermektedir.

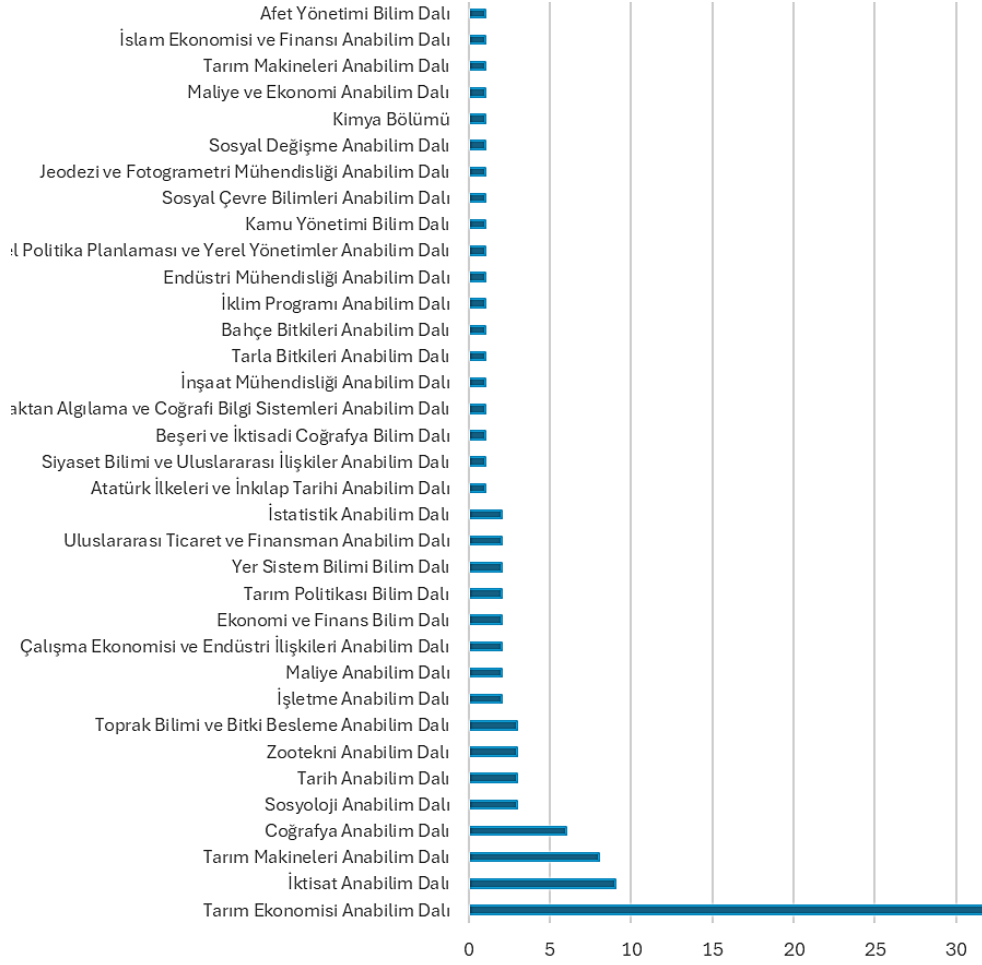
Şekil 9. Lisansüstü Tezlerin Yayınlandığı Dile Göre Dağılımı

Şekil 9 incelendiğinde, tezlerin büyük bir kısmının yayımlanma dilinin Türkçe olduğu, toplam yüz iki tezin yalnızca onunun İngilizce olarak yayımlandığı tespit edilmiştir. Bu durum, tezlerin yüzde doksanlık bir oranının Türkçe olduğunu göstermektedir.

Şekil 10. Lisansüstü Tezlerin Üniversiteye Göre Dağılımı

Şekil 10 incelendiğinde, "tarımsal üretim" konusunda en fazla çalışma yapan üniversitenin sekiz tez ile Harran Üniversitesi olduğu, bunu yedi tez ile Ankara Üniversitesi ve altışar tez ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nin takip ettiği görülmektedir. Çukurova Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Adnan Menderes Üniversitesi ise beşer tez ile öne çıkmaktadır. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi, dörter teze dikkat çekerken, İstanbul Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi üçer tez çalışmasıyla sıralanmıştır. Marmara Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi ise ikişer tez yayımlamıştır. Diğer üniversiteler ise birer tez çalışması ile katkı sağlamıştır.

Şekil 11. Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dalına Göre Dağılımı

Şekil 11 incelendiğinde, "tarımsal üretim" konusunda tezlerin en fazla Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı'nda yoğunlaştığı ve bu dalda toplam otuz iki tez bulunduğu tespit edilmiştir. İktisat Anabilim Dalı, dokuz tez ile ikinci sırada yer alırken, Tarım Makineleri Anabilim Dalı sekiz tez ile üçüncü sırada yer almaktadır. Coğrafya Anabilim Dalı, altı tez ile dikkat çekerken, Sosyoloji, Tarih, Zootekni ve Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Anabilim Dallarında ise üçer tez yapılmıştır. İşletme, Maliye, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri gibi diğer dallarda ise ikişer tez çalışması gerçekleştirilmiştir; İslam Ekonomisi ve Finansı, Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler, Kamu Yönetimi, Bahçe Bitkileri, Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri gibi alanlarda ise birer tez bulunmaktadır.

III. TARTIŞMA VE SONUÇLAR

"Bitkisel üretim" anahtar kelimesi ile yayımlanmış tezlerin bibliyometrik analizi gerçekleştirildiğinde elde edilen sonuçlar incelendiğinde, bitkisel üretim konusunun farklı disiplinlerde ele alındığını, ancak özellikle tarımsal mekanizasyon, çevresel etkiler, iklim değişikliği ve sosyo-ekonomik analiz gibi belirli temalarda yoğunlaştığını göstermektedir. Türkiye'nin farklı bölgelerinde yapılan çalışmalar, bölgesel tarımsal özelliklerin ve sorunların farklı olduğunu, bu nedenle çözüm önerilerinin yerel düzeyde geliştirilmesinin önem taşıdığını ortaya koymaktadır. Çalışmalarda ayrıca çevresel sürdürülebilirlik, organik tarım, tarımsal sigorta, modern sulama yöntemleri ve dijital teknolojilerin tarımda uygulanabilirliği gibi güncel konuların öne çıktığı gözlemlenmiştir.

Bu bağlamda, Türkiye'nin farklı bölgelerinde yerel tarımsal sorunları ele alan daha fazla araştırmanın teşvik edilmesi gerekmektedir. Çalışmaların tarımın temeli toprak bilimi ve bitki besleme, çevre bilimi, mühendislik, ekonomi ve sosyoloji gibi disiplinlerle bütünleştirilerek multidisipliner bir yaklaşımla yapılması, daha kapsamlı sonuçların elde edilmesini sağlayacaktır. Özellikle e-tarım, akıllı tarım uygulamaları ve robotik sistemler gibi yenilikçi teknolojilerin tarımda kullanımının artırılması, bu alandaki

araştırmaların ve uygulamaların desteklenmesi önemlidir. Ayrıca, iklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki etkileri detaylı bir şekilde incelenmeli ve sürdürülebilir tarım yöntemlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

“Tarımsal üretim” anahtar kelimesiyle yayımlanmış tezlerin bibliyometrik analizi incelendiğinde, tarımsal üretimin çevresel, ekonomik, teknolojik ve sosyokültürel birçok unsuru kapsadığını ve disiplinler arası bir konu olduğunu göstermektedir. Çalışmaların önemli bir kısmı Türkiye'nin bölgesel özelliklerini yansıttığı için, tarımsal üretimle ilgili sorunların çözümünde yerel yaklaşımların büyük önem taşıdığı anlaşılmıştır. Ayrıca iklim değişikliği, sürdürülebilir tarım, organik üretim, tarımda dijitalleşme ve tarım politikalarının etkileri gibi konuların ön plana çıktığı gözlemlenmiştir. Tarımsal üretim ekonomik büyüme, iklim değişikliği, sosyal dinamikler ve teknolojik gelişmeler gibi çeşitli alanlarla ilişkilendirilmiştir. Bölgesel bazda yapılan araştırmalar, tarımsal üretimin farklı coğrafyalardaki dinamiklerini anlamak için önemli veriler sunmaktadır. Sürdürülebilirlik, kadın girişimciliği, tarımsal sigortalar ve dijitalleşme konuları giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bununla birlikte çalışmalar arasında ortak bir veri tabanı veya sistematik bilgi paylaşımının eksikliği dikkat çekmektedir. Türkiye'nin farklı bölgelerindeki özgün tarımsal sorunlara odaklanılması ve disiplinler arası yaklaşımların teşvik edilmesi gerekmektedir. İklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki etkilerinin detaylı bir şekilde araştırılması ve sürdürülebilir tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması önemlidir. Sağlıklı ve sürdürülebilir tarımsal üretim için akıllı tarım, iyi tarım uygulamaları, dijital teknolojiler ve uzaktan algılama yöntemlerinin kullanımı artırılmalıdır. Türkiye'deki araştırmaların uluslararası platformlarda tanıtılması ve ortak projeler geliştirilmesi sağlanmalıdır. Tarımsal destekleme politikalarının etkinliği artırılmalı, su ve toprak kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve tarımsal sigortaların yaygınlaştırılması gibi somut adımlar atılmalıdır. Kadın ve genç çiftçilerin tarımsal üretime katılımını teşvik eden projeler geliştirilmelidir. Ayrıca, Türkiye genelinde tarımsal üretimle ilgili araştırmaların merkezi bir veri tabanında toplanarak bilimsel çalışmaların daha etkin hale getirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- [1] Vurgun, G., ve Aydoğdu, M. H., 2023. Şanlıurfa-suruç ovasının sulama öncesi ve sonrası tarımsal üretimdeki değişimlerin değerlendirmesi. *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 15(57):51-56..
- [2] Demir, K. A., 2019. Türk devlet yönetimi”nde tarım politikaları. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1):85-97.
- [3] Özyurt, İ. (2020). *Türkiye tarım sektörünün finansal yönden desteklenmesi ile ilgili uygulamaların karşılaştırılması ve değerlendirilmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- [4] Çakmak, E. (2020). *Türkiye’de tarımsal destek ödemeleri ile tarımsal üretim düzeyi arasındaki ilişkinin analizi: Asimetrik nedensellik yaklaşımı* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. T.C. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya.
- [5] Oecd, F. A. O. (2022). OECD-FAO agricultural outlook 2022-2031. OECD; FAO;
- [6] Tuğay, M. E. (2012). Türk tarımında bitkisel üretimi artırma yolları. *Tarım Bilimleri Araştırma Dergisi*, (1), 1-8.
- [7] Merdan, K. (2024). Türkiye'nin tarım sektörü: Tarımının dünü, bugünü ve yarını. *Bingöl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(1), 47-70.
- [8] Hussain, A., Fatima, N. & Kumar, D. (2011). Bibliometric analysis of the 'Electronic Library' journal (2000-2010). *Webology*, 8(1), 1-8.
- [9] Merigó, J. M., & Yang, J. B. (2017). A bibliometric analysis of operations research and management science. *Omega*, 73, 37-48.
- [10] Aria, M., & Cuccurullo, C. (2017). A brief introduction to bibliometrix. *Journal of Informetrics*, 11(4), 959-975.
- [11] Vurgun, G. (2024). *Şanlıurfa ili suruç ovası sulamalarının sosyo-ekonomik analizi: bitkisel üretim örneği* [Yayımlanmış doktora tezi]. Harran Üniversitesi.
- [12] Ekici, M. (2024). *Bitkisel üretimde arıtılmış atıksu takviyesi çiftçi bakış açısıyla değerlendirilmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- [13] Süer, N.(2024). *Bitkisel üretim uygulamalarının çevresel ve halk sağlığı üzerindeki etkileri;Sandıklı örneği*[Yayımlanmış Doktora tezi]. Giresun Üniversitesi.
- [14] Bayraktar, S. S. (2023). *Climate Change and Agriculture: The Impact of Climate Change on Crop Production in Türkiye*[Yayımlanmış Doktora tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- [15] Seyhan, T. G.(2013). *Katlı robotik bitkisel üretim sisteminin geliştirilmesi*. [Yayımlanmış Doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- [16] Özbuldu, M. (2023). *İklim değişikliğinin Kırıkhan sulama sahasında bitkisel üretime etkisi* [Yayımlanmış doktora tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.

- [17] Saçtı, H. (2023). *E-tarım kapsamında bitkisel üretimde tarımda dijital teknoloji kullanım seviyesinin belirlenmesi ve politika önerilerin geliştirilmesi (Konya ili örneği)* [Yayımlanmış Doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- [18] Alseyid, S. (2023). *Suriye’de bitkisel üretim* [Yayımlanmış Doktora tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- [19] Özcan, H.İ. (2022). *Manisa ili köprübaşı ilçesi bitkisel üretim yapan çiftçilerin anlaşmasını sağlayan protokoller üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- [20] Şanlı, İ. (2022). *Tarımda bitkisel üretim değerinin belirleyicileri üzerine bir model çalışması: Türkiye örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.
- [21] Hakhiyev, J. (2022). *Azerbaycan’ın bitkisel sistem şemasının mekanizasyonun belirlenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- [22] Çini, M.E. (2021). *Bitkisel üretim desteklemelerinin ayçiçeği ve buğday ekiliş üretiminin etkisinin incelenmesi: Tokat ili Zile ilçesi örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- [23] Diyanah, S.M. (2021). *Konya ilinde bitkisel üretim yapan tarım büyüklerinin tarım sigortası yapma durumlarını finanse etme analizi: Altınkeçi ilçesi örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- [24] Kurnaz, V. (2020). *Organik bitkisel üretim tercihinde etkili olan faktörler: Ankara ili araştırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- [25] Fidan, N. (2019). *Bitkisel üretimde maliyet değişiminin hayvansal ürün üretimi üzerine etkisi: Kısmi denge modeli ile açıklama* [Yayımlanmış doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- [26] Bayraktar, M.S. (2019). *Arazi kullanımından haberdarın bitkisel üretim faaliyet gelirine etkileri: Şanlıurfa ili Hilvan ilçesi örneği* [Yayımlanmış doktora tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- [27] Çalışkan, R. (2019). *Antalya ilinde son 10 yılda doğal afetlerden zarar gören bitkisel üretim yapılarının yapısal yönden etkisinin incelenmesi ve tarım sigortası destek durumlarının belirlenmesi.* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- [28] Bal, D. Ç. (2018). *Trakya bölgesinde bitkisel üretim yapan tarım işletmelerinin risk kaynakları ve risk yönetim stratejilerinin değerlendirilmesi.* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi.
- [29] Topçu, T. (2018). *Yalova ve Kocaeli illerindeki bitkisel üretim yapılarında ortaya çıkan yapısal başarısızlıklar üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi.
- [30] Çetinkaya, M. (2017). *Kırşehir ilinde rüzgâr elektrik santrallerinin bitkisel üretime etkisi üzerine çiftçi teknikleri* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- [31] Kara, R.S. (2016). *Farklı organik malzemelerden elde edilen biyokömürün fiziksel ve kimyasal özellikleri ile biyokömür ve biyokömür ile birlikte arıtılmış karasu finansal bitkisel üretimde kullanım imkanları* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- [32] Dervişoğlu, N. (2016). *Bitkisel üretimde kullanılan maliyet bazı fungal etmenler açısından ozon gazı ile dezenfeksiyon olanaklarının oluştuğu* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- [33] Soyer, G. (2014). *Aydın ili süt sığırcılığının ürettiği gübre yönetim uygulamaları ve bitkisel üretimde gübre kullanım imkanlarının ortaya çıktığı* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- [34] Gökvardar, A. (2013). *Kapalı devre sistemlerinde akuaponik uygulamalar: Deniz balıkları-bitkisel üretim parçalarının ayırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- [35] Yıldırancan, Ö. (2013). *Ulusal bitkisel üreme çoğaltma ve parçalarının parçalanması* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- [36] Özden, A. (2005). *Aydın ili işletmelerinde bitkisel üretim faaliyetlerinin verimliliklerinin belirlenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- [37] Eryüce, K.B. (2005). *Küçük Menderes havzası bazı bitkisel üretim bölgeleri damla sistemleri kullanılan suları ile gübrelerin izinleri* [Yayımlanmış doktora tezi]. Ege Üniversitesi.
- [38] Yıldız, C. (2002). *Erzurum ili Pasinler bölgelerinde bitkisel üretim yapan işletmelerde ortak makine kullanımı: Ortak makine kullanımında arıza sorunları ve sosyal-ekonomik durumlar* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- [39] Oruç, E. (2001). *Tokat ilde bitkisel üretimde anlaşma mücadele uygulamaları ve çiftçilerin ilaç kullanımı ile ilgili bilgi noktaları üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- [40] Torun, M. (2001). *Gökhöyük Tarım İşletmesinde bitkisel üretimde tarımsal mekanizasyon özelliklerinin ve enerji bilançosunun belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- [41] Olhan, E. (1997). *Türkiye’de bitkisel üretime girdi sağlayan çevre sorunları ve organik tarım uygulaması: Manisa örneği* [Yayımlanmış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- [42] Baş, İ. (1996). *Altınova tarım işletmelerinde bitkisel üretimde mekanizasyon programlarının belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- [43] Gezer, İ. (1993). *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım İşletmesi bitkisel üretim alanı için en uygun mekanizasyon modelinin tesbiti* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- [44] Çelik, A. (1991). *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım İşletmesi bitkisel üretim alanı için en uygun mekanizasyon modelinin kusuru* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- [45] Şermet, N. (1991). *Eskişehir ili bitkisel üretimin değişkenlik ve çeşitlendirme analizleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- [46] Laçın, B. (2024). *18. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu’nda tarımsal üretimin ticarileşmesi: Mülk edinimi (tasarruf-temellük) ve yerel güç sahipleri* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi.

- [47] Altunses, F. (2024). *Gaziantep ilinde tarımsal üretim içerisinde hayvancılığın yeri* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- [48] Uluçay, A. S. (2024). *Türkiye'de iklim değişikliği ve tarımsal üretim ilişkisi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
- [49] Ataş, H. (2024). *Türkiye'de tarımsal desteklerin tarımsal üretime etkisi: Panel veri analizi ve nominal grup tekniği uygulanması* [Yayımlanmış doktora tezi]. Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi.
- [50] Güner, T. (2024). *Türkiye'de tarımsal üretimin iktisadi büyüme üzerindeki etkisi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi.
- [51] Elmi, M. A. A. (2023). *Cibuti'de doğrudan yabancı yatırımın tarımsal üretime etkisi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- [52] Kahveci Akkaya, Ş. (2023). *Türkiye'de organik tarımsal üretim ve pazarlama faaliyetleri yapan üretici örgütlerinin incelenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- [53] İpek, B. (2023). *Aydın ili tarımsal üretiminin bölgesel ve ulusal ekonomiye katkısı: Tüketici görüşleri çerçevesinde bir değerlendirme* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- [54] Keskin, Ö. (2023). *Türkiye'de tarımsal üretimin finansmanı ve gıda tedarik zinciri: Sorunların tespiti ve İslam ekonomisi çerçevesinde çözüm önerileri* [Yayımlanmış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- [55] Yılmaz, G. (2023). *Meteorolojik-klimatolojik ve hidrolojik afetlerin tarımsal üretim üzerindeki etkileri ve sosyal riskler üzerine bir değerlendirme* [Yayımlanmış doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- [56] Karatepe, M. (2022). *Tarım sigortalarının tarımsal üretim üzerindeki etkileri: Malatya ili örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.
- [57] Tural, O. (2022). *İklim değişikliğinin Türkiye'de tarımsal üretim ve verimlilik üzerine etkisi* [Yayımlanmış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- [58] Yaşar, C. G. (2022). *Büyükşehir belediye sistemi etkisi altında mekan üretimi ve tarımsal üretim: Konya örneği* [Yayımlanmış doktora tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- [59] Adalı, Z. (2022). *Sözleşmeli tarımsal üretim: Yenişehir ilçesi'nde bir araştırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- [60] Söztutar, M. (2022). *Kırsal alanlarda tarımsal üretim ve mülkiyet yapılarının dönüşümü: İzmir-Menderes örneği* [Yayımlanmış doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- [61] Bulmaz, M. A. (2022). *Tarımsal üretim faaliyetinde üretici davranışları* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Harran Üniversitesi.
- [62] Bayraktar, H. (2022). *Hazineye ait tarım arazilerini satın alan çiftçilerin tarımsal üretim amaçlı kullanımına yönelik davranışlarının incelenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- [63] Sevim, A. (2022). *Atıl arazilerin tarımsal üretime kazandırılmasında uzman görüşleri üzerine bir araştırma: İzmir ili örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- [64] Bahadır, B. (2022). *Fırat havzasında kırsal kalkınmanın gerçekleştirilmesinde başarılı tarımsal üretim için üretim parametrelerinin belirlenmesi* [Doktora tezi]. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
- [65] Gümüş Ateşer, Z. (2022). *Tarıma aktör ağ teorisi ile bakmak: Antalya'da örtü altı tarımsal üretim* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.
- [66] Karabulut, D. (2022). *Amasya ili tarla tarımında uygulanan tarımsal üretim desenlerinin tarım makineleri işletmeciliği açısından irdelenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi .
- [67] Üstündağ, F. (2022). *Tarımsal üretimin dönüşümü ve akıllı tarım* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- [68] Gün, M. (2022). *Tarımsal üretimde ekim yönü ve tarla tesviyesinin belirlenmesine yönelik bir çalışma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Harran Üniversitesi.
- [69] Korucu, İ. (2022). *Tarımsal üretimde çiftçi mübadiller (1923-1930)* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- [70] Üçgöz, S. (2022). *Doğrudan gelir desteği ödemelerinin tarımsal üretime etkisi: Türkiye örneği* [Doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi
- [71] Açar, B. (2021). *Türkiye'de 2000'li yıllarda tarım politikalarının gıda güvencesi ve tarımsal üretime etkileri: Bayramiç ilçesi örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. MEF Üniversitesi.
- [72] Bolat, Y. (2021). *Erbaa ovasında tarımsal üretim ve üreticilerin küresel iklim değişikliğine yönelik bilgi ve algı düzeylerinin belirlenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi
- [73] Bali, C. (2021). *Tarımsal üretimde coğrafi işaretin üreticiler üzerindeki etkileri: Adıyaman ve Şanlıurfa ili örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Harran Üniversitesi.
- [74] Korkmaz, E. (2021). *Uzaktan algılama tekniklerinin tarımsal üretimdeki su ayak izinin hesaplanmasında kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Teknik Üniversitesi .
- [75] Yıldırım, H. (2020). *Tarımsal üretimde kadın girişimcilerin yeri: Kahramanmaraş ili Elbistan ilçesi örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- [76] Avanoz, Z. (2020). *Türkiye'de tarımsal üretimin su ayak izinin hesaplanması* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Batman Üniversitesi.
- [77] Abdikoğlu, D. İ. (2020). *Tarımsal üretimde traktör etkinliğinin analizi: Trakya bölgesi örneği* [Doktora tezi]. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi.

- [78] Tuncay, Ö. (2020). *Trakya'da mevcut tarımsal üretim üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi.
- [79] Bayram, M. (2019). *Afyonkarahisar ili tarla tarımında uygulanan tarımsal üretim desenlerinin tarım makinaları işletmeciliği açısından irdelenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- [80] Erdoğan, T. (2019). *İklim değişikliği senaryolarının tarımsal üretim deseni açısından değerlendirilmesi - Erzurum ili örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- [81] Algür Avcı, S. (2019). *Yoğun tarımsal üretimin yapıldığı yukarı Dicle havzasında toprak kalitesinin farklı yöntemlerle değerlendirilmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Siirt Üniversitesi.
- [82] Döşer, B. (2019). *İklim değişikliğinin İç Anadolu Bölgesi'nde şeker pancarının tarımsal üretim ekonomisi üzerine olası etkileri* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- [83] Parlakçı Doğan, H. (2019). *Şanlıurfa-Harran ovasında tarımsal üretimde suyun ekonomik analizi* [Doktora tezi]. Harran Üniversitesi.
- [84] Gültekin, R. (2019). *Mahalleye dönüşen kırsal alanların tarımsal üretim yapısındaki değişiklikler: Kahramanmaraş ili örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- [85] Bilir, A. (2019). *Kızıltepe bölgesinde tarımsal üretimde arazı yönetiminin saptanması üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Harran Üniversitesi.
- [86] Kaymakçı Avcı, S. (2019). *Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde tarımsal üretim ile iklim değişkenliği arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- [87] Törüz, D. (2019). *Tarımsal üretimin dış satımdaki önemi: Türkiye Hollanda karşılaştırması* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Çmanisa Celal Bayar Üniversitesi.
- [88] Esgilli, Ü. (2019). *Sürdürülebilir tarımsal üretim teknolojilerinin çiftçiler tarafından benimsenmelerinin sosyo-ekonomik analizi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi.
- [89] Başaranoglu, C. (2019). *Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından genç çiftçilerin çiftçiliği algılamaları ve çiftçilik yapma eğilimlerinin belirlenmesi: Isparta ili örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi.
- [90] Urhan, L. (2019). *Sıfır toprak işlemeli tarımsal üretim yönteminin ikinci ürün mısır üretiminde uygulanması üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi.
- [91] Alptekin, B. (2018). *Tarımsal üretim ve pazarlama açısından örgütlenme (organizasyon) sorununun, hayvancılık işletmelerinde analizi: Iğdır örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Iğdır Üniversitesi.
- [92] Divana, M. (2018). *Mevsimlik tarımsal üretimde çalışma ilişkileri düzenleyicisi olarak tarım aracıları* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- [93] Bitirak, F. (2018). *Eğirdir Gölü çevresinde tarımsal üretim yapan çiftçilerin çevresel tutumlarının belirlenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- [94] Yalınca, G. (2018). *Kuşaktan kuşağa tarımsal üretimde çocuk işçiliği: Patates tarımı Ödemiş-Kiraz ilçeleri (İzmir) örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- [95] Arslan, Ş. (2017). *Türkiye'nin verimli topraklarının kullanımının ve tarımsal üretiminin optimizasyonu* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Işık Üniversitesi.
- [96] Köse, E. G. (2017). *Türkiye'nin tarımsal üretim verimliliğinin iller bazında incelenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi.
- [97] Yelen, B. (2017). *Türkiye'de tarımsal üretim ve gıda talebi* [Doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- [98] Ceyhan, D. O. (2017). *İklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerine etkisi ve tarım üretimi ve enflasyon: Panel veri seti analizi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi.
- [99] Ünal, S. A. (2017). *Çiftçilerin tarımsal üretim yapma amaçlarının belirlenmesi üzerine bir araştırma: Kahramanmaraş ili örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- [100] Arslan, F. (2017). *Türkiyede uygulanan tarımsal destekleme politikalarının tarımsal üretim üzerine etkisinin incelenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Üniversitesi.
- [101] Eryılmaz, G. A. (2017). *Samsun ili Bafra ilçesinde çevresel sürdürülebilir tarımsal üretimi sağlayan optimum işletme organizasyonunun belirlenmesi* [Doktora tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- [102] İmamoğlu, H. (2017). *Tarımsal danışmanlık hizmetinin tarımsal üretim üzerine etkilerinin analizi: Balıkesir ili örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- [103] Kayabaş, Z. (2016). *İstanbul ili Silivri ilçesinde tarımsal üretim ve yayım yaklaşımlarının analizi üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Namık Kemal Üniversitesi.
- [104] Söğüt, A. (2016). *Afşin-Elbistan termik santral sahasında kazı-dolgu alanının tarımsal üretim açısından değerlendirilmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- [105] Atay, M. U. (2015). *İklim değişikliğinin Akdeniz ülkelerindeki tarımsal üretim üzerindeki etkisi* [Yayımlanmış doktora tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- [106] Ünal, H. E. (2014). *Göçün kırsal değişme ve tarımsal üretime etkisi: Çankırı ili köyleri üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış doktora tezi]. Harran Üniversitesi.
- [107] Küp, F. (2013). *Tarımsal üretimde yabancı otun alternatif mücadelesinde sıcak köpük uygulamaları üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış doktora tezi]. Harran Üniversitesi.
- [108] Şahin, H. (2012). *Tarımsal üretimde yabancı ot mücadelesinde mikrodalga yönteminin uygulanabilirliğinin belirlenmesi üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış doktora tezi]. Namık Kemal Üniversitesi.

- [109] Hüsmanlar, Y. (2011). *Dış kaynaklı tarımsal kredilerin tarımsal üretime etkileri üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Namık Kemal Üniversitesi.
- [110] Özgün, C. (2011). *İzmir ve artalanında tarımsal üretim ve ticareti 1844-1914* [Yayımlanmış doktora tezi]. Ege Üniversitesi.
- [111] Yıldırım, C. (2011). *Türkiye'de tarımsal üretim ve dış ticaret bağlamında tarımsal ürün ve gıda ürünlerinde endüstri içi ticaretin önemi: 1980-2010 dönemi analizi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Kafkas Üniversitesi.
- [112] Maral, N. (2010). *Tımsal üretim için toprak ve su analiz teknikleri* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- [113] Alyu, E. (2009). *Adana ilinin tarımsal üretimi ve tarıma yönelik teşvik uygulamaları* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- [114] Erdoğan, Y. (2009). *Tarımsal üretimde enerji girdi çıktı analizlerinde kullanılacak internet tabanlı bir yazılımın geliştirilmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi .
- [115] Poyraz, K. (2009). *Türkiye'de tarımsal üretimde kalitenin gelişimi ve tarımsal sertifikasyon uygulamalarında EUROGAP* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Namık Kemal Üniversitesi.
- [116] Durğan Dbeys, A. (2009). *İzmir ve Antalya illeri örneği ile tarımsal üretimde şirketleşme koşul ve olanakları üzerine bir araştırma* [Yayımlanmış doktora tezi]. Ege Üniversitesi.
- [117] Başaran, K.E. (2008). *Petty agricultural production and contract farming: A case in Turkey* *Tarımsal küçük üreticilik ve sözleşmeli çiftçilik: Türkiye'den bir örnek* [Yayımlanmış yüksek lisans]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- [118] Kara, U. K. (2007). *Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi'nin tarımsal yayım açısından değerlendirilmesi: Şanlıurfa ili örneği* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Harran Üniversitesi .
- [119] Yıldız, E. (2006). *Türkiye'de uygulanan para ve maliye politikalarının tarımsal üretime olan etkilerinin ekonomik analizi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- [120] Çakır, S. (2005). *Adana ilinde tarımsal kuruluşların tarımsal üretim maliyetleri hesaplama yöntemlerinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- [121] Yakar, R. (2004). *Türkiye'de yaygın olan tarımsal üretim anlayışının tarımsal işletmeciliğe dönüşümünü engelleyen sosyo-ekonomik faktörler (İçeriçümra örneği)* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi
- [122] Korucu, A. (2004). *Amik Ovası'nda tarımsal üretim - pazarlama yapısı ve geliştirilmesi olanakları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi .
- [123] Mumcu, İ. (2004). *Tarımsal üretimde tarım sigortalarının yeri ve önemi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- [124] Fetah, V. (2004). *İzmir ve çevresinde tarımsal üretimde bilişim teknolojileri yaygınlık ve kullanım karakteristiklerinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- [125] İnan, H. (2004). *İl bazlı tarımsal üretim planlamaları için coğrafi bilgi sistemine yönelik bir tarımsal veri tabanı uygulaması* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- [126] Arslan, İ. (2004). *XIX. Yüzyılda Balıkesir'de tarımsal üretim ve köylüler* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Balıkesir Üniversitesi .
- [127] Şener, S. (2003). *1923-1963 Dönemi Türkiye'de tarım politikaları ve tarımsal üretim* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi .
- [128] Can, A. (2003). *Nispi fiyatlar ve tarımsal üretim üzerindeki etkileri (1969-1998)* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi .
- [129] Ateş, M. (2002). *Trakya'da tarımsal üretim ve gelişmeler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- [130] Haskebabçı, A. (2001). *Türkiye-İsrail tarımsal işbirliği anlaşması çerçevesinde İsrail tarım teknolojisinin GAP bölgesindeki tarımsal üretime katkısının değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- [131] Akçaöz, H. V., & Akdemir, Ş. (2001). *Tarımsal üretimde risk, risk analizi ve risk davranışları: çukurova bölgesi uygulamaları. Akdeniz University Journal of the Faculty of Agriculture, 14(1), 107-118.*
- [132] Pehlivan, S. (2000). *Türkiye'de tarımsal üretim ve etkili faktörler arasındaki ilişkinin regresyon modelinin kurulması ve analizi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- [133] Yücer, A. A. (1999). *Niksar ovasında tarımsal üretim yapan ailelerde yardımlaşma düzeyleri ve bunu etkileyen faktörler üzerine bir araştırma* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi .
- [134] Ermetin, A. Ü. (1999). *Konya bölgesinde kırsal alanda tarımsal üretimde kadının yeri ve önemi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- [135] Taşkın, G. (1998). *Marmara bölgesindeki don olaylarının tarımsal üretime etkileri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- [136] Demirkol, M. (1998). *Tarımsal üretimde çalışan işçilerin ekonomik ve sosyal durumları (GAP ile birlikte Diyarbakır'da yaşanan değişim)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dicle Üniversitesi.
- [137] Uysal, M. (1997). *Görünüşte ilişkisiz regresyon denklemleri modeli ve tarımsal üretim üzerine bir uygulama* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- [138] Tüfenk, S. N. (1997). *İç Anadolu Bölgesi'ndeki don olayları ve bunların tarımsal üretime etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- [139] Başkaya, N. (1997). *Küçük Menderes Havzasında sulama suyu kirliliğinin boyutları ve tarımsal üretime etkileri üzerine bir araştırma* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ege Üniversitesi.
- [140] Günay, E. (1996). *Akdeniz bölgesinde don olayları ve bunun tarımsal üretime etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi

- [141] Özdemir, E. (1996). *Ege bölgesinde meydana gelen don olayları ve don olaylarının tarımsal üretime etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi
- [142] Akçay, Y. (1996). *Tokat ili Kazova bölgesindeki tarım işletmelerinde kullanılan üretim faktörlerinin verimliliği ve tarımsal üretim fonksiyonları* [Yayımlanmış doktora tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- [143] Çiftçi, H. (1995). *Van ilinin tarımsal üretimi ve tarıma yönelik teşvik uygulamaları* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- [144] Uzunlu, V. (1995). *Kayseri ve Sivas yöresinde tarımsal üretimi kısıtlayan faktörler ve teknoloji transferi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- [145] Kuş, A. (1994). *Ayaş İlçesinde kadınların tarımsal üretime katılımı ve bu katılımı etkileyen faktörler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- [146] Egemen, A. M. (1993). *Türkiye'de tarımsal üretimden kaynaklanan çevre sorunları ve buna ilişkin tarım politikaları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- [147] Cinemre, H. A. (1990). *Şanlıurfa (Akçakale) tarımsal üretim planlaması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi